

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti vrvica
maloglasni po 1:30
in 2 D. večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din. v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pr. večjem g.
porečilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneve bo prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevo št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pirotska konferenca

Kakor naglašajo skoraj vsa poročila, je bila otvorjena pirotska konferenca v najboljšem razpoloženju in z ene ko z druge strani se naglašala dobra volja, da pride do sporazuma in da konča konferenca s popolnim uspehom.

Ze se pa tudi čujejo glasovi, ki žele, da bi konferenca dosegla še več in da se ji ne bi posrečilo z ureditvijo mejnega vprašanja onemogočiti samo vedno nevarne mejne incidente, temveč da bi ustvarila tudi podlago za politično in gospodarsko zblizanje med obema južnoslovanskima državama. So tu tudi že prvi znaki, da niti ta pričakovanja niso brez podlage in že čujemo, da predlagajo bolgarski gospodarski činitelji sklenitev trgovinske pogodbe z Jugoslavijo in že tudi čujemo, da se z belgrajske strani izraža želja po razširjenju kompetenc pirotske konference.

Pa čeprav so tudi oficijelne izjave bolgarskih politikov in časopisov nad vse optimistične, vendar mislimo, da bi bilo napačno udajati se pretiranim sanjam. Jasno je, da bi zlasti mi na najbolj zapadni meji južnega slovanstva stoječi Slovenci čim najbolj želeli, da bi že jutri zavladal na vzhodu slovanskega juga popoln sporazum. Toda tudi naša najbolj iskrena želja ne sme prezeiti dejanskih resnic in zavedati se moramo, da je treba premagati še silne težave, predno more priti do popolnega sporazuma med nami in bolgarskim narodom.

Ni mogoče pričakovati in zahtevati, da bi ljudje kar takoj pozabili na vse to, kar je bilo. In zato se nikakor ne smemo čuditi, če so v Belgradu previdni, če ne pozabljajo na težka razočaranja, ki so jih že doživeli. Ni še tako silno dolgo od tega, ko je obstojala balkanska zveza, a mi vsi vemo, da se je ta končala z Bregalnico in vemo tudi, da ne po krivdi Belgrada. A celo Bregalnica je bila le uvod še težjim razočaranjem, ki so bila tako težka, da je bolje, če jih niti ne omenjamo. Vrh vseh pa so razni atentati še v preteklem letu dokazali, kako utemeljena je bila previdnost Belgrada in kako prav je imela naša vlada, da se je zanesla le na svojo moč.

A tudi pirotska konferenca sama to dokazuje. Ne bi prišlo do te konference, če ne bi naša vlada dokazala, da se mora obraniti pred vpadi komitov in če ne bi s svojimi odredbami ob meji dokazala, da so nemoralne razmere med obema sosedama tudi v zelo občutno škodo Bolgarije. Ko je bil ta dokaz doprinešen in ko je v Sofiji prodrlo spoznanje, da je treba sporna vprašanja urediti, je postala tudi pirotska konferenca nujna.

Sedaj, ko je belgrajska vlada dosegla svoj prvi uspeh, pa je na njej, da stori še korak naprej in da pokaže svojo pripravljenost za ureditev še vseh ostalih spornih vprašanj. To pripravljenost je belgrajska vlada dejansko tudi že pokazala, čisto jasno pa jo more povedati le, ko bo tudi bolgarska vlada dokazala svojo dobro voljo.

Ta dobra volja pa se mora pokazati le s tem, če bolgarska vlada razpusti in zatere vse macedonske teroristične in iredentistične organizacije. Samo to pa je tudi v duhu pirotske konference. Kaj pomaga na vse zadnje, če določi pirotska konferenca še tako podoben načrt, kako preprečiti vpade komitskih čet, če pa obstojajo na Bolgarskem še nadalje organizacije, ki financirajo in vodijo te vpade. Trpeti na eni strani, da se skoraj pred očmi bolgarske vlade pripravljajo vpadi, na drugi strani pa pomagati pri preprečevanju teh vpadov, je vendar nemogočnost, ki kompromitira dobro voljo bolgarske vlade in ki jemlje sklepom konference vsako resnost.

Zato tudi važnost pirotske konference ni v tem, kar bodo sklenili njeni člani, temveč pravi pomen dobi konferenca šele v dogodkih, ki bodo konferenci sledili in ki morajo vedno znova dokazati dobro voljo sofijske vlade.

Vendar pa ostane en pomen pirotske konference nezmanjšan. Da so se po šestih letih zopet sestali naši in bolgarski delegati v skupni seji, je razveseljiv dokaz, da so najtežja nasprotstva vendarle premagana in da je tu prvi razveseljiv znak zblizanja. Zato pa je bila tudi od vseh nas pirotska konferenca pozdravljena in samo na bolgarski vladi je, da bo pozdravljeno tudi delo. Naj bi bil ta dokaz podan čim prej!

Desetletnica prvega sestanka začasne narodne skupščine je bila danes.

Pri glavnem carinskem ravnateljstvu se je vršila konferenca o javnih skladiščih.

Dopolnitev zakona o zaščiti javne varnosti

Belgrad, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Kralj je podpisal zakon o dopolnitvi zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi od 1. jan. 1929. Po čl. 2. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi od 6. jan. 1929 pridejo kot čl. 3., 4., 5. in 6. te-le odredbe:

Kdor s pisanjem, tiskanjem, izdajanjem in razširjanjem knjig, listov, razglasov, plakatov ali na kateri drugi način dela propagando ali stremi za tem, da dela prepričanje ali razpoloženje pri drugih, da se kakšen del kraljevine SHS ocedeji od celote, ali kot samostojna država, ali enota, ali da se priklupi kak drugi tuji državi, ali da se spremeni današnja državna ureditev, ali sploh politični ali socialni red v državi, se bo kaznoval z ječo do 5 let.

Kdor s pisanjem, tiskanjem razširja napise, slike ali razglase, ali na katerikoli drug način prenaša lažne trditve z namenom, da bi izpostavil zasmehovanju državne ustanove, zakone ali naredbe, oblasti ali politični in socialni red v državi, se bo kaznoval z zapornom do 20 let in denarno kaznijo do 20.000 dinarjev.

Kdor s tiskom ali na kak drug način dela na razdor in med plemeni ali družbenimi raz-

redi, ali izziva razpoloženje za plemensko razcepljenost ali plemenski razdor, se bo kaznoval z zapornom do 1 leta in denarno kaznijo do 10.000 Din.

Kdor na način, omenjen v paragr. 5, vrši propagando ali ustvarja razpoloženje, da se država ali samoupravne oblasti ovirajo v vršenju njihove naloge ali vobče v svojem delovanju, se bo kaznoval z zapornom do šestih mesecev in globo do 6000 Din.

Tretji del člena 4. se spreminja in se glasi:

Kdor postane ali ostane član takega društva ali politične stranke, ali ga podpira, ali sicer s tiskom kaj naredi, s čemer bi se pokazalo nepriznanje naredb oblasti, izdanih po oddelku 1. tega člena, se kaznuje z zapornom šestih mesecev in denarno kaznijo 6000 dinarjev.

Sedanji člani 3 do 21 postanejo čl. 7 do 25. Za postopanje o kaznivih dejanjih po novem členu 3. je pristojno državno sodišče za zaščito države. Za dela po čl. 4., 5. in 6. so pristojna redna sodišča.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Nov zakon o pokojninah

Pokojnina po 10 elektivnih letih

Belgrad, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Kralj je podpisal zakon, kdaj dobe državni uradniki in železniški uslužbenci pravico do pokojnine. Državni uslužbenci in uradniki železniških ustanov dobe pravico na pokojnino po 10 elektivnih letih v aktivni državni službi. V ta čas se ne šteje čas, ki ga je dotični prebil kot dnevničar ali kontraktualni uradnik. Po desetih letih ima pravico do 50 odstot. pokojnine. Za vsako nadaljnje leto po 2 odstot., polno pokojnino pa po 35 letih.

Tisti uslužbenci, za katere velja čl. 125 zakona o prometnem osebju, dobijo za vsako leto 2 in pol odstotka pokojnine, polno pokojnino pa po 30 letih. Tisti, za katere velja člen 126 zakona o prometnem osebju, dobijo polno pokojnino v 25 letih, torej po vsakem nadaljnjem letu 3,33 odstotkov.

V slučaju odpusta iz državne službe dobijo državni uslužbenci in železničarji, če imajo eno elektivno leto neprestanega dela v državni službi, odpravnino v iznosu enome-sečne plače. Tisti, ki imajo nad eno leto služ-

be, nimajo pa še pravice do osebne pokojnine, dobijo za vsaki dve leti elektivne aktivne službe po en celomesečni prejemek, tako da se započeta dveletna perioda smatra kot da je končana. Celotna odpravnina ne more biti nikdar večja kot šestmesečna plača.

V slučajih, ki jih določajo prehodne naredbе, se štejejo v čas tudi kontraktualna in dnevničarska leta. Kontraktualni uradniki in dnevničarji v službi države in drž. železnice dobijo po enem letu elektivne službe v slučaju odpusta enomesečno plačo. Po petletni službi dvomesečno plačo. Tisti, ki so bili vpo-kojeni državni uslužbenci in ki so bili kot kontrapogodbeni in kot dnevničarji v državni službi in so bili iz državne službe odpuščeni, se odpuščajo brez odpravnine. Odpravnina se ne izplača, če je bil kdo kazensko odpuščen. Če umre, dobi odpravnino oziroma pokojnino tisti, ki ima pravico na rodbinsko pokojnino.

Zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih novinah«.

Pirotska konferenca poteka ugodno

Belgrad, 1. marca. (Tel. Slov.) Danes so se v Pirotu nadaljevala pogajanja jugoslovanske in bolgarske delegacije. Glavno vprašanje je bilo vprašanje dvolastništva. Obe delegaciji sta polni optimizma, da bo to vprašanje v dveh dneh urejeno. Nato pa preideta na transport potnikov in blaga preko meje.

Ljapčev zadovoljen s potekom pogajanj

Predsednik bolgarske vlade Ljapčev je izjavil novinarjem, da se delo pirotske konference dobro razvija. Na vprašanje časnikarjev, v koliko je točna vest belgrajskih listov, da je jugoslovanska delegacija predlagala razširjenje dela konference, je odgovoril g. Ljapčev:

»Tem bolje! Tudi mi ne bežimo od tega. Čim več poslov bo izvršenih, tem bolje.«

Bolgarski delegat Karadžov, ki je bil nekoliko dni v Sofiji, da dobi od svoje vlade nova navodila, je izjavil časnikarjem, da obstoji pri jugoslovanskih delegatih ista želja po sporazumu ko pri bolgarskih.

Bolgarsko vladno glasilo optimistično

Organ vladne skupine »Demokričeskega Zgovora« piše o pirotski konferenci ter pravi med drugim:

»Kakor poročajo iz Belgrada, je bila naša delegacija sprejeta v Pirotu na prirčen in prijateljski način. Belgrajski tisk je pokazal veliko zanimanje za konferenco in izrazil željo, da bi bil rezultat konference za obe strani dober. Vse to dokazuje, da obstoji na obeh straneh dobra volja, da se uredi vprašanje mej na način, ki bi čim hitreje rešil eventualne incidente in tako onemogočil pojave in dogodke, čeprav majhne, toda od velikih posledic. Prijateljska atmosfera,

v kateri je konferenca začela svoje delo, utrjuje splošno prepričanje, da se bo v Pirotu izvršil velik in koristen posel za obe sosedni državi.«

Angleški glas o pirotski konferenci

»Daily Telegraph« objavlja ob priliki pirotske konference uvodnik »Srbija in Bolgarija«, v katerem pravi:

Ta poskus, da se postavijo odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo na prijateljske temelje, pomeni korak v dobro smer. Čeprav prejšnji odnosi med obema državama ne jamčijo za uspeh, smo vendar uspehu mnogo bližje, ko kdajkoli prej. Nato list navaja vzroke, ki so priveli do zatvoritve meje in pravi nato, da se mora smatrati ponovna otvoritev meje kot znak, da je Belgrad sedaj razpoložen in da mnogo bolj veruje in zaupa v dobre namene Sofije ter tudi željo bolgarske javnosti, da se reši dežela od makedonskega komiteta. Pirotska konferenca ima ta namen, da najde obrambna sredstva proti vpadanju makedonskih revolucionarjev v Jugoslavijo in agrarno-komunističnih beguncev v Bolgarsko. Če bodo ta pogajanja uspela, obstoji možnost, da bosta obe državi tako ohranjeni, da prideta na razpravo tudi bolj političnih vprašanj.

Na vsak način pa mora biti razpust makedonske revolucionarne organizacije prvi pogoj za uspeh pirotske konference, čeprav ne bo lahka naloga za bolgarsko vlado, da zatere organizacijo, ki je v bolgarskem narodu pognala korenine tako globoko.

Darujte v radijski fond za slepce!

Bolgarski predlog trgovinske pogodbe

Bolgarski privredniki so predlagali bolgarski vladi, da se sklene trgovinska pogodba med Bolgarsko in našo državo. Predložili so tudi formalen načrt take pogodbe. Bolgarsko trgovinsko ministrstvo je poslalo nato ta načrt naši vladi. Sedaj proučujejo v belgrajskem trgovinskem ministrstvu ta načrt. V Belgradu je bil predlog sprejet zelo simpatično. Ker so sedaj po otvoritvi meje odnosi med obema državama normalni, pričakujejo v Belgradu, da bo vprašanje trgovinske pogodbe, ki je tako potrebna za zblizanje obeh narodov, tudi ugodno rešeno. Bolgarski gospodarski činitelji poudarjajo v svojem predlogu, da ni taka pogodba potrebna samo radi tega, ker ležita obe državi na istem potu med zahodom in vzhodom, temveč tudi radi izmenjave blaga med obema državama.

Najaktuelnejši socialni problem

Pod tem naslovom poroča »Juturni list« iz Belgrada:

Konferenca zastopnikov delodajalskih in delavskih organizacij, ki ima rešiti vprašanje odpiranja in zapiranja delavnic, se bo vršila kakor znano dne 3. t. m. ob 10 dopoldne v Zagrebu v prostorih trgovske zbornice. Na to konferenco odide danes zvečer iz Belgrada minister za soc. politiko dr. Mate Drinković, ki bo prišel v soboto v Zagreb in osebno otvoril to važno konferenco. Dr. Drinković bo v uvodnem govoru seznanil člane konference z vsemi stremljenji vlade, ki so do danes storjena za rešitev tega problema, ki je nad vse kompliciran, ker ga je treba rešiti tako, da bo zadovoljil na vse strani. Ta problem spada v zelo važne socialne probleme, zlasti še, ko zadnja navedba ni zadovoljila ne delavcev, ne gospodarjev. Pričakuje se, da bo dala zagrebška konferenca, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju delovnega časa v delavnicah, podlago, na kateri bodo mogli kasneje razpravljati službeni krogi ob priliki spremembe dosedanje uredbe in na ta način na zadovoljiv način rešiti to vprašanje.

Proti sedanji uredbi so protestirali ne samo delavci, temveč tudi podjetniki. Zato se pripisuje zagrebški konferenci veliko važnost za definitivno ureditev tega važnega socialnega problema.

Zagreb, 1. marca. (Tel. »Slov.«) V Zagrebu je veliko zanimanje za anketo, ki jo je sklicalo socialnopolitično ministrstvo za 2. III. in ki se bo vršila v prostorih zbornice TOI. Sem so že prispeli delegati zastopstev delodajalcev in delojemalcev iz vse države. Anketa bo trajala dva do tri dni. V nedeljo bo v zvezi s to anketo sestanek Zveze zasebnih nameštencev v dvorani delavske zbornice. Zbornični tajnik Topalović bo poročal o anketi z ozirom na zasebne nameštence, ki so v teh vprašanjih zelo intersirani.

Davčne olajšave zadrugam potrebne

Belgrad, 1. marca. (Tel. Slov.) Poslovni odbor Glavne zadrugne zveze je imel danes sejo. Obravnaval je nameravano spremembo davčnega zakona, zlasti kar se tiče rentnega davka. Zadrugna zveza je ugotovila, da bi bilo ukinjenje olajšav, ki jih davčni zakon daje zadrugam, nasprotno interesom gospodarstva, ker bi se s tem otežilo zbiranje malega kapitala med najširšimi ljudskimi sloji. Statistični podatki, s katerimi razpolaga Glavna zadrugna zveza, dokazujejo, da je skoro v vseh delih države, razen v Sloveniji, zbiranje ravno teh vlog po zadrugah dalo zelo slab rezultat, ker se kmetje boje, da bi bili njihovi prihranki obdavčeni, zato jih takim načinom ne izročajo. Če se uvede rentni davek tudi pri hranilnicah in posojilnicah, bo položaj še slabši. Gospodarski položaj države pa zahteva, da se zbiranje kapitala olajša. Glavni odbor se je nato bavil s poslovnimi stvarmi, zlasti s poročilom zadrugniške konference v Zagrebu.

Srednješolski zakon gotov

Belgrad, 1. marca. (Tel. Slov.) Srednješolski zakon, ki je že izgotovljen, pride takoj po proračunu na dnevni red. V tem so urejene tudi plače srednješolskih profesorjev, ki dobe posebne doklade podobno kot sodniške doklade.

Židovstvo in trockisti

Moskva, koncem februarja.

Antisemitizem ni za Rusijo nič novega. Zanimivo pa je, da kljub vsem komunističnim teorijam vedno bolj pada število onih, ki so do židovstva ravnodušni in ki pravijo, da židovskega vprašanja ni. Kljub vsemu pritisku in kljub onemogočeni vsakega političnega delovanja postaja protižidovstvo vedno močnejše in nad vse težko je ubraniti se njegovemu uplivu.

V zvezi z izgonom Trockega in Stalinove boje napovedi proti levičarski opoziciji je zagrabila žide prava pregonska blaznost. Ne verujejo v objektivnost svojih sodrugov in zaupajo samo onim svojim strankarskim tovarišem, ki so z njimi istega plemenskega pokolenja. Ta pretirana bojazljivost in njih neprestana sumničenja pa so šele prav ustvarila za nje bolj neprijetno atmosfero.

Kratek primer naj to pojasni. V nekem uradu, čegar predstojnik je žid, so skoraj vsi uradniki indiferentni in niso njemu niti posebno dobri niti mu niso sovražni. Kljub temu pa so v zelo dobrih odnosih s kolegi, ki je izrazilo protižidovskega mišljenja. To je zavedlo predstojnika do napačnega zaključka, da ima opraviti s prikrito mržnjo do židov vsega uradništva. Vso stvar je naznanil stranki in organizaciji in pričelo se je veliko čiščenje. Razsodnejši in nacionalno misleči uradniki so bili premeščeni ali pa odpušteni. Ostali so občutili to kot silno krivico in pričeli so premišljevat. In tako je bil ustvarjen prepad med njimi in židovskimi svojimi predstojniki ter vsemi židi.

Zato prihaja vedno pogostejše do protižidovskih izgovorov posameznih komunistov in članov komunističnih mladinskih organizacij.

To je treba najprej povedati, da se prav razume razvoj protižidovstva in da se ne pride do napačnega mnenja, ko da bi bilo preganjanje židov le ena posledica Stalinovega boja s Trockimi. Je sicer res, da so bili v začetku večinoma vsi židi na strani Trockega, po zmagi Stalina pa se je večina od njih prelevila.

V Stalinovem taborju so zato danes židovski elementi mnogo močnejše zastopani, kakor kdajkoli prej. Zato se ne sme smatrati bojne napovedi levičarski opoziciji kot pričetek posebnega preganjanja židov, ali pa podcenjevanje strankino povelje, da treba antisemitizem zatreti, ker je bilo to povelje v resnici čisto resno mišljeno.

Bolj zapletena pa postaja stvar, ker obstoje trdi med židi samimi največja nasprotstva. Cionisti, in versko orientirane žide preganjajo židi, ki so v komunistični stranki, sistematično. Židovska skupina v komunistični stranki izpoveduje čisto svoj cionizem, ki bi se ga moglo označiti kot sovjetski cionizem. Že leta divja med obema skupinama zagrizen boj zaradi skupne naselitve židov ob Amurju, kar predlagajo sovjetski cionisti. Ravno tako je z gonjo proti židovskemu narodnemu gledališču »Habima«. Komunisti, ki vodijo to gonjo, nasprotujejo predstavam v hebrejskem jeziku, ker se s tem dela propaganda za versko-nacionalno razpoloženje.

V komunističnih vrstah se je torej okrepil antisemitizem ne kot posledica Stalinovega protilevičarskega boja, temveč iz nasprotstva proti vsemu, kar ima kolikor toliko nacionalno obilježje.

V nacionalnih krogih pa je oživel antisemitizem iz znanih vzrokov in predvsem iz vedno večje mržnje do židovskih komisarjev.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Josip Miklavčič pri Stolu sedmorice v Zagrebu je pomaknjen v I. 2.

Kralj je podpisal ukaz, s katerim se imenujejo v disciplinsko sodišče pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani za predsednika dr. Rogina, za podpredsednika dr. Golija, za člane dr. Bežek, dr. Pajnič, dr. Levičnik, dr. Kavčič, dr. Skaberne, dr. Eberle.

Ministra Srškić in Šverljuga sta bila v dvoru.

Ukaz o premestitvi okrajnih glavarjev na Hrvatskem je podpisan.

Zagrebske vesti

Zagreb, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Sava je danes padla, tako da znaša 50 cm nad normalo. Ledenih plošč je na Savi vedno manj. Tako je zasedaj nevarnost poplave minila. Temperatura je padla. Barometer pa je šel kvišku. Ves dan je bil ostro veter. Nebo je bilo oblačno. Popoldne je pričelo snežiti. Barometer je dopoldne kazal —7, popoldne —3.

Zagreb, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Zagrebški veliki župan je na predlog okrajnih glavarstev potrdil občinske odbore za 51 občin. Potrditev je izšla v današnjih »Narodnih novinah«. V ostalih občinah bodo imenovani občinski odbori v najkrajšem času. Ker je v zagrebški oblasti okrog sto občin, je torej potrjenih polovico občinskih odborov, druga polovica pa bo izmenjana.

Karel Koter in Ljudevit Berk, ki sta bila obsojena od mariborske porote na smrt, sta pomiloščena. Prvi na dosmrtno ječo, drugi na 20 let, s postritvijo na dan 24. junija.

Dunajska vremenska napoved: Jasno. Zjutraj še hud mraz, potem pa bo postajalo topleje.

Preobrat v francoski notranji politiki

Pariz, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Ker se je Poincaré v torek popoldne razgovarjal z radikalima Cazal-om in Herriot-om, se smatra, da je s tem storjen preobrat v političnem položaju. Radikalna stranka je imela včeraj sejo, na kateri je sklenila, da odklanja vsako odgovornost za privatne razgovore svojih članov s Poincaréjem. Stranka hoče ostati zvesta svojemu dosedanjemu postopanju in se zavzemati samo za tako

„Besedilo“ belg.-franc. vojaške pogodbe

Haag, 1. marca. (Tel. »Slov.«) »Utrechtse Tagblatt« objavlja sedaj popolno besedilo belgijsko-francoske vojaške pogodbe. Obširni spis ima datum 20. dec. 1927 in ima napis »Razgovori francoskega in belgijskega generalnega štaba od 7. do 12. septembra 1927«. Listina je pisana na uradnem papirju belgijskega domobranskega ministrstva in ima opravilno število »Generalni štab, III. oddelek, št. C. B. 17.442, tajno«. Listina ugotavlja, da so se razgovori o izvedbi francosko-belgijske vojaške sporazuma od 7. septembra 1920 imenovali »bruseljski dogovor«, čl. 6, udeležili za Francijo šef generalnega štaba general Debeny, njegov namestnik general Bineau in bruseljski vojaški ataše general Blavier, za Belgijo pa šef generalnega štaba general Galet, šef III. oddelka polkovnik Michem in šef I. oddelka polkovnik van den Bergen. Zastopniki so poslovali v duhu

sporazuma od 7. septembra 1920, da se dosežejo potrebna izboljšanja. Protokol je podpisan od obeh šefov generalnih štabov in potrjen po belgijskem domobranskem ministru de Broqueville. Iz vsebine objavljenega zapisnika je naglašiti: Niti Francija niti Belgija ne bosta pospeševali nobenih agresivnih dejanj proti katerikoli državi, vendar pa ju defenzivna politika v bodoče lahko prisili k vojaški ofenzivi. Vojaška pomoč Francije v belgijsko-holandskem konfliktu bi imela biti samo diplomatska in industrijska. Sodelovanje z angleškimi četami dovoljuje odbojni napad v holandskem Limburgu, za kar bi se uporabile močne angleške konjeniške čete. Nato govori zapisnik o posledicah holandsko-belgijske vojne, katere bi se Nemčija ne udeležila, o načrtu nastopanja belgijske vojske, o sestavi vojske po izvedbi reforme in o udeležbi železnice v mobilizaciji.

sporazuma od 7. septembra 1920, da se dosežejo potrebna izboljšanja. Protokol je podpisan od obeh šefov generalnih štabov in potrjen po belgijskem domobranskem ministru de Broqueville. Iz vsebine objavljenega zapisnika je naglašiti: Niti Francija niti Belgija ne bosta pospeševali nobenih agresivnih dejanj proti katerikoli državi, vendar pa ju defenzivna politika v bodoče lahko prisili k vojaški ofenzivi. Vojaška pomoč Francije v belgijsko-holandskem konfliktu bi imela biti samo diplomatska in industrijska. Sodelovanje z angleškimi četami dovoljuje odbojni napad v holandskem Limburgu, za kar bi se uporabile močne angleške konjeniške čete. Nato govori zapisnik o posledicah holandsko-belgijske vojne, katere bi se Nemčija ne udeležila, o načrtu nastopanja belgijske vojske, o sestavi vojske po izvedbi reforme in o udeležbi železnice v mobilizaciji.

Izjava Mironesca

Dunaj, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Romunski zunanji minister Mironescu je izjavil varšavskemu dopisniku »Neue Freie Presse«, da je Litvinovov protokol dosegel to, kar je Romunija že dolgo želela: odstranitev mirovnega spora med Romunijo in Rusijo. V načrtu se nahaja obojestranska obveza, da nobena država ne bo načela narodnih vprašanj. Besarabija je za Romunijo narodno vprašanje prve

ga reda. Pogajanja o optantem vprašanju z Madjarsko so se v San Remu samo odgodila, da se obema strankama omogoči, določiti meje, do katerih moreta obe stranki iti. S tem, da stopijo delegati v stik s svojimi vlada, se ima urediti količina odškodnine in način plačila. Obe stranki imata najboljšo upanje, da bo stvar dobro končala.

Nov kurz v Besarabiji

Kakor poročajo iz Bukarešte, bo v kratkem romunska vlada uredila besarabsko vprašanje. Besarabija bo dobila samoupravo in lastno deželno vlado. Na čelo te vlade bo imenovan kraljevi komisar. Kakor se zatrjuje, bo na predlog ministra za javna dela prvi komisar Besarabije posl. Stere, znani besarabski nacionalni bорец. Pred nekaj dnevi je bil Stere sprejet od kraljevdove Marije v avdienci, v kateri je poročal o resničnem položaju v Besarabiji. Stere je zatrjeval, da je besarabsko prebivalstvo vseskozi lojalno in da so bile vse vesti o lojalnosti Besarabcev samo manever liberalne stranke. Avdiencia Stere-a je vzbudila v Bukarešti velikansko senzacijo in vsi sodijo, da je jasen znak, da bo notranje-politično vprašanje Besarabije rešeno in Stere imenovan za komisarja. S tem bi bilo konec strahovlade v Besarabiji, a tudi komunistična propaganda bi izgubila svoj glavni argument.

Skupen nastop Jugoslavije, Romunije in Grčije v manjšinskem vprašanju

Atene, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Med Jugoslavijo, Romunijo in Grčijo se je dogovorilo, da bodo pri ženevskih razpravah o manjšinah postopale skupno. Obstoječe varstvo za manjšine je zadostno, dalekosežnejši predlogi, tudi Dandurandovi, so brez pomena. Pričakuje se, da bo v tej stvari Politis podpiral grškega zunanjega ministra Karapanosa, ki bo najbrže imel v Davosu razgovor z dr. Marinkovičem in tudi v Ženevi razpravljaj z Jugoslavijo in Bolgarsko.

Brez sprememb

Položaj v Belgradu opisuje novosadska »Zastava« takole: V Belgradu ni nobenih važnejših dogodkov niti sprememb; državni aparat izvršuje v normalnem teku svoje posle. Po vseh ministrstvih se poleg rednih poslov dovršujejo tudi mnogi zakonski načrti.

Ministri redno poročajo kralju o svojem delu. Seje ministrskega sveta se vrše le v določenih urah, toda ne vsaki dan, da se morejo ministri bolj posvetiti svojemu resornemu delu. Sprejemi pri ministrih so samo v določenih dneh, je pa še vedno veliko število onih, ki prihajajo na zaslivanja k posameznim ministrom. Vendar se opaža, da je vedno manjše število onih, ki prihajajo v svojih zasebnih stvarih intervjuirati k ministrom. Sicer je v Belgradu večje število tujih finančnikov in industrijcev, ki se zanimajo za naše razmere in potrebe.

Parobrodarskim društvom bo država povrnila dolg

Kakor poročajo zagrebške »Novosti« iz Belgrada, bo vlada v najkrajšem času izplačala našim paroplovnim družbam svoj dolg. Največ je dolžna država Jadranski plovitbi. Dolg bo izplačala država v bonih, te pa bodo reeskontirale Narodna banka in privatne banke. Na ta način bodo prišla naša paroplovna društva do svojega denarja, ki ga bodo uporabili za zgradbo novih ladij. Tako bo začela Jadranska Plovitba graditi nov luksuzni parnik za obalno plovo. Parnik se bo imenoval »Prestolonaslednik Peter«.

Današnja Turčija

Ministrski predsednik Izmet paša objavlja v listih daljši članek o sedanji Turčiji. V glavnem pravi:

Se pred sedmimi leti, ko je bila grška vojska v Smirni in njeni okolici ter je prodirala na Angoro, Carigrad pa bil še pod vladjo mednarodne komisije, se je zdelo uresničitev našega narodnega programa, (erzerumskega programa) utopija, če ne celo blaznost vsakomur, ki ni poznal dejansko moč Turčije. Mustafa Kemal paša s svojimi sodelavci pa je to utopijo spreminil v resnico.

Turčija je danes zadovoljna z uspehi, ki jih je dosegla in ne misli na nobeno maščevalno vojsko, temveč je vseskozi miroljubna. S svojimi sosedi živimo v najboljših odnosih. Z Grčijo smo si vzajemno izmenjali svoje manjšine, tako da danes živi le malo Orkov v Turčiji in le malo Turkov v Grčiji. Ta akcija je zahtevala mnogo žrtve, toda odpravila je glavni vzrok prejšnjih nasprotstev z Grčijo. Prepričani smo, da se je Grčija odpovedala uresničitvi svoje »velike misli«, to je ustanovitve starega bizantinskega cesarstva, ki je dolgo časa vodila vse delo našega soseda.

Kar se nas tiče, smo zadovoljni s sedanjimi mejami na Balkanu in mislimo, da noben drug narod ne stremi po delih našega ozemlja. Iskreno hočemo mir, ker imamo obsežen gospodarski program in vemo, da bi nas vojna vrgla v finančne težave. V Jugoslaviji živi danes še na stotisoče Turkov, ki bi se radi vrnili domov. Več kot 800 tisoč Turkov živi na Bolgarskem. Vendar pa so naši stiki z obema državama, kakor tudi z Romunijo, zelo prijateljski in ni tu nobenega važnejšega vprašanja, kakor samo povratek naših ljudi v Turčijo.

Tudi z Rusijo so naši odnosi dobri. Boljševiške propagande ne smatramo za nas nevarne, ker komunistične teorije ne vplivajo na naše kmete in obrtnike. Z Nemčijo, Španijo in Združenimi državami sploh še nismo nikdar imeli sporov in so naši odnosi najboljše, a ravno tako tudi z Italijo, s katero smo pravkar sklenili prijateljsko pogodbo. V zelo dobrih odnosih smo tudi s Francijo, ki od 1. 1921 dalje izvaja stalno napram nam prijateljsko politiko in ki bo, kakor upamo, priznala tudi naše stališče glede spornega ozemlja na sirijski meji. Z Veliko Britanijo smo rešili vprašanje mosulskih mej in druge probleme.

Če je političen in diplomatski položaj naše države zadovoljiv, se ne more to reči o gospodarski in finančni situaciji. Turško ozemlje je sicer bogato, toda podnebje anatolske planote kaže tolike klimatične razlike, da je poljedelstvo le slabo razvito. Upamo, da bomo mogli z modernjšim obdelovanjem polja dvigniti kmetijstvo. Zato pa je potreben denar in čas. Denar bi mogli dobiti tudi v tujini, to pa ni v ciljih naše politike. Nočemo obtežiti države z novimi letnimi odplačili tujim državam. Hočemo si pomagati sami. Vemo, da bo potreben daljši čas, da se produkcija v Mali Aziji dvigne, toda naš narod raje potrpi, kakor pa da bi izročil bodočnost naše zemlje tujim rokam.

Pri takih okoliščinah je razumljivo, da zelo skrbimo za ravnovesje v proračunu. To tem bolj, ker veljajo obresti in amortizacija naših dolgov v tujini letno 2.000.000 funtov sterlingov (okoli 550 milijonov Din), kar znaša 10 odstotkov vseh naših letnih izdatkov. Za armado, ki šteje 150.000 moških, izdamo letno 37 odstotkov vseh naših izdatkov. Za 14 milijonov prebivalstva je to število vojske sicer veliko, toda mi moramo imeti tako močno armado, da ubranimo svoje meje in da ohranimo red v notranjosti. Kar se tiče industrije, bomo gledali, da se ta čimbolj razširi v naši državi. Polagoma hočemo postati narod, ki sam krije vse svoje potrebe. Predsednik Mustafa Kemal se nada, da bo v 25 letih Turčija lepo razvijajoča se država s 25 milijoni prebivalstva. Tako število prebivalstva more zemlja prehraniti, če se zboljša produkcija. Standard se sedaj v Turčiji stalno dviga in moremo reči, da pri nas ni brezposelnosti.

Sedaj, ko smo svobodni in sami gospodarji na svojem turškem ozemlju, smo najbolj miroljuben narod in naše edino stremiljenje je, povleči življenjsko stopnjo našega ljudstva.

„Slavija“

Tako se imenuje list, ki je pričel izhajati v Ljubljani »za lepšo bodočnost naših ljudi doma in na tujem«, kakor se pravi v podnaslovu. Obseg lista je velik, njegova vsebina pestra in jasno se vidi, da preveva ustanovitelj lista v resnici globoka ljubezen do naših izseljencev v tujini. V uvodnem članku »Naš namen« se posebno naglašata slovanska misel in najvišji cilj federacija slovanskih držav. Odtod tudi ime lista. — V prvi številki je tudi objavljen oglas društva »Slavije«, ki je bilo ustanovljeno 1. 1928, v Buenos Airesu in ki ima namen gojiti med izseljenci vseslovansko misel in pomagati izseljenecem v gospodarskem, kulturnem in socialnem oziru. — Izdajatelj in urednik »Slavije« je g. Fran de Cecco, tiska pa se list v tiskarni »Slovenije«. Naroča se pri upravi Poljanski nasip 10 in velja za vse leto 30 Din. Člani »Slavije« dobivajo list brezplačno. List izhaja koncem vsakega meseca.

»Slavijo« toplo priporočamo in naj ga pošljejo naši ljudje svojim znanecem v tujih krajih na ogled, da bo tako vez med izseljenci in domovino tem tesnejša.

Štirje novi vlačilci

Hamburg, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanska vlada je naročila hamburški ladjedelnici H. T. Stilleken zgradbo štirih vlačilcev za pomorski promet med dalmatinskim otočjem. Dobava se ima izvršiti v šestih do osmih mesecih na račun reparacij.

Albanska cerkev samostojna

Tirana, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Novi škof je kot poglavar samostojne albanske ortodoksne cerkve sporočil v poslanici poglavarjem patriarhatov in samostojnih cerkev, da se je ustanovil končno veljavno albanski sveti sinod. Albanski dopisni urad pripominja k temu, da je inozemsko poročilo, da je albanski sveti sinod protikanoničen, tendenciozen. Vpoštevale so se vse določbe kanonskega prava. Ustanovitev lastne albanske cerkve je pri duhovščini povzročila splošno zadovoljstvo.

Buharin odstavljen

Berlin, 1. marca. (Tel. »Slov.«) »Deutsche Tageszeitung« poroča iz Moskve, da je ruski Politburo odstavil kot šefa uredništva »Pravde« Buharina. Buharin je bil že pred več meseci začasno odstavljen kot voditelj kominterne in glavnega uredništva »Pravde«.

Bolgarski pakt prijateljstva s Turčijo

Po seji ministrskega sveta je izjavil predsednik vlade Ljapčev časnikarjem, da so pogajanja za sklenitev prijateljskega pakta s Turčijo že dovršena in da bo pakt parafiran danes ali jutri.

Drobne vesti

Atene, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Nemško poslaništvo je zaprosilo pri grški vladi, da dovoli, da sme zrakovplov »Graf Zeppelin« 28. marca na poletu v Egipt leteti nad Grčijo. Vlada bo to dovolila.

Carigrad, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Na Bosporu in v Marmarskem morju je od danes dopoldne prekinjen promet s parniki, ker se iz Črnega morja proti jugu kopičijo silne množine ledu, ki bodo Bospor popolnoma zatrpale.

Atene, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Silen veter je odtrgal mnogo streh. Posebno pa je pretrgalo skoro vse barake, ki so bile zgrajene za greške begunce.

Praga, 1. marca. (Tel. »Slov.«) V tovarni za šivalne stroje Lada v Sobieslavu je eksplozivna emajlirana peč. Dva delavca sta bila ubita, šestnajst pa je bilo ranjenih. Med njimi trije smrtonosno.

Newyork, 1. marca. (Tel. »Slov.«) V pristanišču Boena Ventura v Kolumbiji je včeraj eksplozivni parnik Teutonia, ki je bil naložen z dinamitom in gazolinom. Mrtev je kapitan in dva mornarja, ki so se takrat nahajali na ladji, dočim so se vsi ostali mornarji k sreči takrat nahajali na suhem, ker so imeli dopust.

Atene, 1. marca. (Tel. »Slov.«) Italijanski konzul v Patrasu je protestiral proti temu, da grški listi napadajo ustanovitev italijanske obrtne šole kot italijansko propagando. Načelnik urada je vložil pri vladi pritožbo. V združenju desetletju se je naselilo v Patrasu 7000 Italijanov.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 2. marca: Henrik S., Simplikij.

Uspehi ge. Lovšetove v Ameriki

G. Lovšetova, ki je odpotovala v Ameriko na koncertno turnejo, je dosegla tam poln uspeh. Slovenski ameriški listi so polni navdušenja nad uspehi, ki jih žanje naša rojakinja in so ponosni, da je tudi Američanom pokazala slovenski pesem in slovensko kulturo. Da navedemo samo »Amerikanskega Slovenca« o koncertu Lovšetove v Sheboyganu, Edis:

»Koncert je bil dobro obiskan. Veliko Amerikancev je bilo navzočih, ki so se jako čudili takemu pevskega talentu. Očividno je bilo, da niso kaj sličnega pričakovali od Slovencev. Zato smo pa predvsem ponosni na dejstvo, da je ona kot Slovenka dokazala našim Amerikancem, da ni naš narod brez kulture. Gospej Lovšetovi je potrebno samo par uplinskih Amerikancev, ki bi jo postavili na ameriški oder, in nič ne bi zaostala za svetovno znanimi primadonami kot so Schumann-Heink ali Galli-Gurci. Laskava pohvala tujece nam svedoči, kakšna odlika je gospe pevka za naš narod.

Gospa Lovšetova je bila vabljen v domove naših odličnih Amerikancev. Sestala se je tudi z guvernerjem naše države, ki se je ravno nahajal v mestu. Povsod so občudovali njeno kulturno naobrazbo in se divili njenemu ljubkemu vedenju. Ker so Amerikanci v Sheboyganu večši nemškega jezika, katerega gospe Lovšetova fino govori, je bilo razumevanje lahko. Naj še omenim, da so se tudi naši Slovenci izkazali kot jako gostoljubni. Vsak večer je bila gospe povabljen drugam na večerjo, in vsak dan drugam na kosilo. Vse jo je hotelo imeti. Upamo pa, da se nam posreči, da jo vidimo še enkrat v Sheboyganu, predno odpotuje v domovino.

Nov val mraza - »Sibirski vihar«

Sv. Miklavž, 28. februarja.

— Hvala Bogu — si je oddahnil vsak, ko je zapihal pretekli ponedeljek jug in so s'nočni žarki grel, kakor da je nastopila topla pomlad. Sneg se je začel topiti in v nekaj dneh bi popolnoma skopnel. Naenkrat se je vse preokrenilo.

Nebo so zakrili gosti oblaki in včeraj je snežilo ko v najhujši zimi. Danes ponoči je nastopil vihar. Temperatura je zopet padla pod —20 stopinj in zavladal je mraz kakor smo ga imeli prej. Mraz je tem hujši, ker brije pravi »sibirski« veter, ki cvili in tuli krog oglov, da je človeka kar strah. Reče, ki že zdavnaj nimajo kuriva — mnogi udi živili ne — so zopet žalostno vzdihnil. Predvčerajšnjim so še imeli nado, da snež kmalu skopni in se začne delo, sedaj pa je to upanje pokopano. Vse je zopet zamrznjeno in nanovo je začelo snežiti. Dozdeva se, da se je začela druga doba zime in najbrž mine nekaj časa, preden je bo konec.

DIŠAVE SLON

Pierre l'Ermitte:

Prepozno ...

Bilo je ravno pred dvema leti, lepega solnčnega in kakor za lov ustvarjenega jutra. Proti poldnevu se je vračal g. Machecoulle domov z zajcem, dvema kuncema, jezebo in ... volčjo lakoto.

»Zelo častno!...« je rekla njegova žena, tehtač jo v rokah žrtve lovske torbe.

»Prosim, počakaj pet minut.«

Pet minut pozneje je sedel lovec s svojo ženo in dvema odraslimi hčerka s mizo, pred vrati, na široko odprti na vrt, kjer je listje jablan že pordevalo; kuharica Katarina je prinesla v naročju častljivo pogačo, dehtečo, slatno, rumeno kot zlato, prekipevala, sploh pogačo, kakor jo je znala napraviti samo Katarina...

Z nasladi in slastjo je pogreznil v to jed g. Machecoulle svoje jedilno orodje: »Aj... to peče!«

Ko je bil prvi napad končan, si je obrisal skrbno svoje brke in valoviti reki zelo slično brado.

»Da ne pozabim, Valentina, bil sem skupaj na lovu s starim očetom Roussot-om.«

»S kom?... Z očetom Roussot-om?«

»Adjunkt je... In vprašal me je, zelo resno, ne bi li hotel sprejeti časti župana te občine.«

Gospej je zaigral na ustnicah suh, ironičen smehljaj.

»No, in kaj si odgovoril temu ljubeznivemu adjunktu?«

»Odgovoril sem mu, da bom razmišljal. Hotel sem najprej tebe vprašati za svet...«

Led na Savinji - ogroža mostove

Laško, 28. febr.

Že od 5. februarja je bila Savinja vsa premrzla, izvemši pri kopališču Termu, kjer izvirajo znani gorki vreli. Toda okrog 23. februarja se je začela zgoščavati tudi tukaj. Mostovi so bili vsi v ledu in pričakovali smo večje nevarnosti. Dne 26. februarja 1929 okrog 12 so se začele lomiti prve količine ledu in rinili proti Mariji Gradu na travnike veleposestnika g. dr. Ivana Jacobi. To je trajalo do 6 zvečer. Ob 8 zvečer so se vnovič pojavile na Savinji ogromne množine ledu. Vsi mostovi so se tresli. Pričakovati je bilo, da bo odneslo tudi novo zgrajeni šmarješki most. Okrog pol treh zjutraj 27. febr. se je približala ogromna ledena gora in odtrgala levi del mostu ter ga odnesla po Savinji do Radeč, kjer so ga vlovili in baje privezali. Ravno tako je izpodrinilo desni del tega mostu, ki pa so ga na takojšnjo intervencijo okrajnega zastopa privezali in tako rešili.

Most je tukaj zlata vreden in kraj šmarjeta brez njega je popolnoma mrtva vas. Vse se poprašuje, kedaj bo zopet mogoč prehod čez ta most. Upajmo, da nas bodo vsa oblastva podpirala in razumela ugodnost, katere se naše ljudstvo poslužuje že nad 100 let.

V Bosni odkrili petroleje

Belgrajski univerzitetni profesor dr. Milan T. Luković je objavil v »Rudarskem in topniškem vestniku«, strokovnem glasilu rudarskih inženirjev, zanimiv članek, v katerem razlaga topografske odnose in geološko sestavo planine Majevice v severovzhodni Bosni, blizu Tuzle.

Za to planino so že dalj časa vedeli, da vsebuje petrolej. Znanstvenik Katzer je ugotovil, da so zemeljski sloji v tej planini enaki in enako stari kot oni v galiških petrolejskih poljih. Do sedaj so se izvršila vrtnja v zemljo samo v Rožnju, v jugovzhodni Majevici in to ne brez uspeha. Prihodnja preiskavanja pa se morajo usmeriti bolj proti zapadu. Plinski in slani vreli na severni strani Majevice so gotovo v zvezi s petrolejem. Dosedaj so zvrtili dva rova, enega v globini 135 metrov, drugega pa v globini 144 metrov. Razen tega so skopali še 35 metrov globok vodnjak. Pri teh rovih so dobili več sto hektolitrov nafte in nekaj zemeljskega plina. Nikjer pa ni zabeleženo, iz katerega vzroka so prekinili vrtnje Starejši kmetje, ki so pomagali pri tem delu, trdijo, da je prišlo do eksplozije plina in da je radi tega bilo nadaljnje delo opuščeno. Znanstveniki so ugotovili, da je bila bosanska nafta podobna gališki: bila je lahka in je imela 0.8485 g specifične teže s 27% bencinske frakcije.

Profesor dr. Luković je sam dvakrat preiskoval stara vrtnja v Rožnju, nikjer pa ni opazil kakvega petrolejskega sledu, pač pa je našel masivni škrlj, v katerem se je nahajal petrolej. Kmetje pa trdijo, da od časa do časa prihaja nafta v neznatnih količinah na dan. Potrebno bi bilo, da se vrtnje na tem mestu nadaljuje.

Drugi kraj, na katerem se pojavlja nafta in sicer v znatno večji količini, je blizu vasi Rastoci na dan nafta iz sivega luskatega pesčenca. Pesčenec je v strugi pokrit s peskom, tako da se ne vidi izviranje nafte. Če se pa skuplje jama v pesek, izvira iz nje voda, pomešana z nafto in s plinom. Na površju vode se hitro nabere plast žolte temne nafte. Prof. dr. Luković je tako v dveh urah z žlico nabral dva litra nafte.

★ Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopostutju vzemi na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalo sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

HAG

... » je dokazano, da kofein, vzne-
mirjačo vsebina kave, pri daljši po-
rabi škodljivo deluje na srce... »

Dr. med. V.

»BLAGOSLOV ZA ČLOVEŠTVO«...

je mnenje nekega zdravnika o kavi Hag brez kofeina. Kava Hag je sestavljena iz najfinejših srednje in južno-ameriških vrst kave, toda še pred praženjem ji je odvzeta njena škodljiva snov — kofein. Ravno radi tega lahko uživate kavo Hag v poljubni množini, brez vsake škode za živce in druge organe. Samo en poizkus. In Vi je ne boste več mogli pogrešati; tako je dobra in zdrava.

Prosim izrezati in
poslati: KAVA
HAG C. D. Martić
čeva 14-b, Zagreb

BON ZA BREZPLAČNI VZOREC S 6

Poslajte mi vzorec Vaše kave Hag brez kofeina.

Prilagam Din 1.50 za pošl. stroške.

Ime: _____

Kraj: _____

Costa: _____

V Tokitu, 12 km od Zavidu, je našel sledove nafte ravnatelj premogokopa v Kreki Veselski. Četrto mesto, kjer so odkrili nafto, je v Sijoskem Potoku med Gornjo Tuzlo in Loparom. Tu so kopali rove pri iskanju novih premogovih plasti, v rove pa se je nabrala nafta. Vsa štiri najdišča so popolnoma neodvisna drugo od drugega in imajo svojo lastno zemeljsko sestavo. Tudi pri vrtnju slanih vrelcev v Dolnji Tuzli je prišlo na dan nekoliko zemeljskega plina in nafte.

Velikega splošnega pomena v slučaju, da res odkrijejo večja ležišča nafte v planini Majevici, ni treba še posebej povdarjati. Geološka sestava Majevice je popolnoma enaka oni petrolejskih slojev v Karpatih. Razlike bi bile morda le v intenziteti petrolejskih vrelšč.

Volka streljali - psa ustrelili

V hrvatski Koprivnici in okolici je vladala leto, kakor povsod, strupena zima. Ni čuda, da so začeli stari ljudje stikati po svojih spominih, da bi navedli primer in dogodka iz prejšnjih hudih zim, ki so jih doživeli. Tako so mlajšim pripovedovali o čredah volkov, ki so se v silnem mrazu pripteli v bližino selišč in napadali živino in ljudi. Razume se, da je bilo govora tudi o junaških pohodih na volkove. Zgodbe o teh pohodih je kazalo seveda po »lovskih« priročitjih in, — kdo bi se rad ne pohvalil, kako je lastnorčno predrl z vilami pravega, pravcatega volka. Ze radi poguma in odločnosti, ki jo je v obrambi proti volku strahu potrebna mlada generacija.

Učinek pripovedovanja takih dogodovčin ni bil majhen. Kmalu so se jele širiti strahotne novice, da drve z Ogrskega čez zamrznjeno Dravo ter celo iz Bosne in Like tolpe stradananih volkov. Pravili so, da je nekdo našel na obrežju Drave košarico nekega berača, od katerega ni drugega ostalo kot kosti in čevlji. Spričo takih vesti ni čudno, da je postala usoda psov-volčjakov resno ogrožena.

Hlebinski posestnik Gabaj se je napotil v svoj vinograd na obronkih Bilogore. Spremljal ga je pes-volčjak. Ko je Gabaj korakal skozi vas Delevo, je nenadoma pogrešil psa, ki se je najbrž zagledal v kakšno tovariša in sklepal z njim prijateljstvo. Ko je žival pozneje po stranskih bližnjicah sledila svojemu gospodarju, ga je neki vaščan opazil in spravil vse sosedo na noge, češ, da se po vasi klati volk. Pričela se je divja gonja, katere žrtev je postal Gabajev nedolžni volčjak.

Podoben slučaj se je pripetil v vasi Plavšincu. Kmet Stevo Ciganovič je sekal na dvorišču drva. Naenkrat se mu približa zver, podobna volku, ki je začela na kmeta grozeče renčati. Ciganovič se je spomnil zgodbo o volkovih, pograbil debelo poleno in ubil z njim zverino. Misli je, da je ugonobil volka, pa se je izkazalo, da je bil le pes-volčjak.

Tam doli pravijo, da Bog trikrat pomaga in tako so nedavno koprivniški trgovci rešili čast

Delovčanov in Plavšincev. Ubili so namreč pravega — volka. Vračali so se s sejma v Ludbregu in so našli med vasema Bolan in Cvetkovec na skupino štiridesetih, z vilami, sekirami in krampi oboroženih ljudi. Eden izmed njih je imel celo puško. Bil je to poljski čuvaj. Zasledovali so neko zverino, ki je bežala pred njimi po zasneženem polju proti gozdu. Naposled so žival obkolili in jo tirali proti vasi. Trgovci so poskakali s sani in se pridružili gonjačem. Izkušeni lovec Pavel Posavec je vzel poljskemu čuvaju puško iz rok in se pripravi, da počaka volka. Ko se mu je volk približal na 60 korakov, je sprožil in pogodil zverino v vrat. Volk pade, a takoj zopet poskoči, da bi utekel. Prehitela ga je pa krogla iz samokresne trgovca Dolenca. Trgovci so ponujali vaščanom 100 dinarjev za ubitega volka, toda vaščani niso hoteli ničesar čuti o tem. Hoteli so volka pokazati svojim ženam in otrokom.

Pa nekateri, ki so čuli o tem, še niso hoteli verjeti, da je bil to pot pravi volk.

Osebnosti

★ Umeščen je bil včeraj, dne 1. marca 1929, na župnijo Hotič g. Franc Ks. Pavšič, doslej župnik v Polomu pri Kočevju.

Ostale vesti

★ Ilustracija, 1. številka, izide jutri v soboto popoldne. Radi raznih ovir se je prva številka nekoliko zakasnila. Zato prinaša še tudi predpustni material. Uredništvo bo storilo vse, da bo revija odslej izhajala redno vsakega 20. v mesecu. Prosimo vse ljubitelje lepe slike, da na msporoče svoje želje in nasvete, ki jih bo uredništvo po možnosti radevolje upoštevalo. Dobre in lepe slike o dnevnih dogodkih, pokrajinah itd. so dobrodošle. Uredništvo in uprava »Ilustracije«, Ljubljana, Miklošičeva c. 5, Posamezne številke v trafikah in knjigarnah po 10 Din.

★ Vremensko poročilo. V Ljubljani je znašala včeraj maksimalna temperatura +0.7 stopinj Celzija, minimalna —7.3; v Mariboru maksimalna —1, minimalna —10; v Zagrebu maksimalna —3, minimalna —7; v Belgradu maksimalna 0.0, minimalna —8; v Skoplju maks. +5, min. —3; v Splitu maks. +10, min. +3. Barometersko stanje v Ljubljani je bilo 773.6, v Mariboru 775, v Zagrebu 774.6, v Belgradu 772, v Skoplju 763.2, v Splitu 757.5. V

»Skoro gotovo bo to verižnik, ki je že kupil tiste tri gostilne tam doli.«

»Tem večji vzrok, da se ne družiš s takimi ljudmi!«

In ko je hotel soprog ugovarjati, je končala gospa to izborna šalo:

»Želiš li slišati zadnjo besedo v tej zadevi?... Naj bo!... Umiraš od hrepenenja, po županovanju!...«

»Od hrepenenja!...«

»Da... Vztrajam na tem: od hrepenenja postaji župan!...«

Obe deklici sta pritekli na pomoč pri tem napadu:

»Priznajte, papa, vi hočete postati gospod župan!«

Katarina, priletno deklo z dežele, precej bistroumna pod svojim priprostim, naivnim obličjem, je s pestmi v širokih bokih prisostvovala tej borbi, v kateri bo skoro gotovo njen gospodar poražen.

G. Machecoulle je tehtal svojih 85 kg; imel je na sebi škornje in hlače dokolenke; ponosni brki so nevidno pohajali v košato, obilno brado; bil je ravnatelj velikega podjetja v Parizu, opravljal je na stotine služb in je mislil, da je njegova stroga socialna dolžnost prevzeti na sebe tudi del težavnih problemov kraja, kjer je letoval, kajti to mu je bilo obenem v zabavo, razvedrilo... Toda gospod Machecoulle ni bil junak, dasi je izgledal kot vojni bog. Klonil je pred slabotno žensko. Pred svojo ženo... Nežni spol pač najde na še tako mogočnem Ahilu — njegovo peto.

Dvignil se je, nezadovoljen z njo, zapustil mizo in šel mimo stare služkinje:

»Katarina, vaša pogača je bila izborna.«

»Mogoče!... Toda gospod je nikakor ni zaslužil!«

»Ah! In zakaj ne?...«

»To sami prav dobro veste!«

»... ??«

»Ponavljam, da sami dobro veste...«

O dtega dogodka sta pretekli dve leti.

In danes je vstopil v ravnatoko okrašeno stanovanje, v isto sobo, rdečkasto pozlačeno od žarkov jesenskega solnca, g. Machecoulle v isti obleki, škornjih in dokolenkah, sedel za isto mizo in bil obdan od istih gostov, katerim je stregla ista služkinja.

»Si li imel srečo na lovu?...« je rezko vprašala ista soproga.

»Ah! baš radi lova gre!...«

»Kaj pa je?... Izgledaš zelo razburjen?«

»Vsakdo bi bil!«

»Nesreča?...«

»Da, nesreča.«

»Si li koga obstrelil?...«

»Ne.«

»Govori, vendar!...«

»Naj bo. Naša lepa pokrajina je izgučena!... Izgubljeno tudi naše posestvo!... Včeraj je bilo vredno 500.000 frankov... — Jutri ga ne bo hotel nihče imeti... Morali bomo odotod, sam ne vem kam... mi in tisti ki jih je doletela ista nesreča.«

»Kakšna šala!...«

Toda to pot se g. Machecoulle ni zbal svoje žene... Niti najmanj!... Katastrofa je tu, torej je lahko pogumen!

vseh navedenih mestih, razen v Belgradu, je pihala ostra burja. V Ljubljani in Mariboru je bilo poloblačno vreme, v Zagrebu, Belgradu, Skoplju in Splitu pa popolnoma oblačno.

★ **Vode upadajo.** Po poročilu ljubljanskega hidrotehničnega oddelka pri velikem županstvu je stanje Save pri Krškem padlo v zadnjih 24 urah 30 cm izpod normale. Led je z naših voda že večinoma izginil.

★ **Porotnega zasedanja v Novem mestu ne bo.** Porotno zasedanje, ki se je imelo pričeti 4. marca pri okrožnem sodišču v Novem mestu, izostane ter je delegirano za edini slučaj, ki bi se imel tu razpravljati, deželno sodišče v Ljubljani.

★ **Županski tečaj v Domžalah.** V nedeljo 4. marca bo v Domžalah županski poučni tečaj kot uradna prireditev oblasnega odbora. Tečaj bo vodil komisar za oblasno samoupravo in referent za občinske zadeve dr. Natlačen sam. Posebno važno bo med drugimi predavanje o novem zakonu o neposrednih davkih. Razgovor bo tudi o gospodarskih potrebah kamniškega okraja. — Udeležba za župane, občinske svetovalce in občinske tajnike obvezna. Vabljeni pa so tudi drugi občinski zastopniki. Pričetek tečaja ob 9 dopoldne. Kraj: Društveni dom.

★ **Sneg porušil streho.** Posestniku Merharju v Brežicah se je pod težo snega med silnim pokanjem in bobnanjem porušila streha gospodarske zgradbe. Sicer pa kaj čuda, ko smo zaradi nenadnega vremenskega prekreta tudi drugače prizadeti. Ta zima nima slične.

★ **Žrtve hude zime ali zločina.** V torek 26. februarja je našel Alojzij Jančič, mlinar Zalogom, župnijske Jurkloster, blizu svojega mlina pod potom za vodo v tajajočem se snegu ležeče možko truplo, v katerem je spoznal 3-letnega Franca Ocvirka, prevzikača v Slavijski iz iste župnije. Opazil je na mrtvecu tudi rano na čelu. Ali je Ocvirk morda v pijanosti padel v sneg in zmrazil, ali pa je bil napaden, o tem bo odločila sodnijska komisija, ki no pregledala mrtveca na licu mesta. Ocvirk je že enkrat bil napaden. Nekdo je streljal nanj skozi okno in ga zadel, a ne tedaj smrtno.

★ **Stalež šolstva in učiteljstva v Sloveniji za ljubljansko in mariborsko oblast** je izšel in se do biva samo pri Oblastni zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani. Cena 56 Din.

★ **Županstvo občine Semič** naznanja, da se vrši v Semiču dne 15. marca samo živinski sejm in ne kramarski.

★ **25 oseb umrlo od gladi.** Občina Zavalje v Kordunu na Hrvaškem ob bosenski meji je bila radi velikih sneženih zametov in mraza od 11. do 24. februarja docela odrezana od ostalega sveta. Poročila, ki prihajajo sedaj od tam, pravijo, da je sneg porušil veliko hiš in da je 25 oseb umrlo radi pomanjkanja živil.

★ **Novi sejm v Laškem** bi se imel vršiti 11. marca 1929. Ker pa je ta dan živinski sejm na Dolu, ga je za to leto preložilo okrajno glavarstvo na soboto 9. marca 1929. Ker so živinorejci o tem živinskem sejmu obveščeni, so kupci vljudno vabljeni.

★ **Breskev in marelica.** Navodilo kako jo vzgajamo in oskrbujemo. Priredil Martin Humek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 10 Din. Malokateri naših sadjarjev zna gojiti in pravilno ravnati z breskvijo in marelico, ki rodila izmed vseh naših sadnih plemen najplemenitejši sad. Knjiga je vsled tega za naše sadjarje velike važnosti. Obsega izredno zanimiva poglavja in je okrašena z 22 slikami in dvema barvanima prilogama. Knjigo priporočamo vsem, ki imajo priložnost gojiti to žlahtno drevje, oziroma se zanimajo za sadjerejo.

★ **Razprodaja pohištva, oblike, perila,** po pokojnem Jožetu Zurgu — v ponedeljek 4. marca ob dveh popoldne v Ravniharjevi ulici 9 (Vodmat).

★ **KO RAZSAJA HRIPA,** skrbite, da z uporabo Franz-Josef-grenčice večkrat temeljito očistite želodec in čreva.

Ljubljana

Kako hočete preurediti „Zvezdo“

Zadnje dni je povzročila markacija nekaterih kostanj in obsevanje vej v »Zvezdi« med ljubljanskimi prijatelji senčnatih šetališč dokaj vznemirjenja in mnogovrstnega tolmčenja. Obrnili smo se na mestni magistrat s prošnjo za pojasnilo, kaj prav za prav namerava mestna občina z ljubljansko »Zvezdo«. Prejeli smo naslednje poročilo:

Po nalogu g. župana je mestni magistrat odredil, naj se obsekajo veje tistih kostanjev, ki v poletnem času preveč zasenčujejo ceste izven območja »Zvezde« in od nekaterih pada v deževju na ulice toliko vode, da pomnožuje blato na ulicah. Senčnost »Zvezde« radi odstranitve teh vej ne bo nič manjša.

Arhitekt Plečnik je predložil mestni občini načrt za prerogulacijo »Zvezde«. V tem načrtu predlaga, da bi se »Zvezda« po svoji sredini v severovzhodni in jugozahodni strani — to je v smeri od Kazine do Filharmonije — prodrla s 30 m široko novo cesto, katere naj bi se zasadila z mladimi drevmi. Ta del parka bi bil najbolj prikladen za spomenik kralja Petra, ki ga nameravajo tu postaviti. Spomenik bi po načrtu mestnega načrta stal natančno v sredini »Zvezde«. Podstavek bivšega Radečkijevskega spomenika bo seveda odstranjen.

Mestna občina je načrt proučevala in dala nekatere kostanje v »Zvezdi« belo markirati, da bi bila vidnejša situacija, ki si jo je zamislil avtor načrta. Arhitektu Plečniku je bil njegov načrt, ki ga je bil izdelal v razmerju 1 : 1000, vrnjen z naročilom, naj predloži načrt v razmerju 1 : 200, da bodo vidnejše podrobnosti načrta. Ko predloži arhitekt Plečnik nov načrt, bo občinska uprava šele skovala o njegovi izvedbi. Za sedaj pa o kakem sekanju markiranih kostanjev še ni nobenega govora. Če bo mestna uprava sprejela in odobrila ta prerogulacijski načrt, se bo delo izvajalo postopno, vsako leto bodo iztrebili nekaj kostanjev in posadili novo drevje, tako da v »Zvezdi« ne bo nič manj sence, kot pa je bilo doslej. — Tako pojasnilo z magistrata.

Nezakonska mati

Tragičen slučaj z ulice je te dni zopet registriral mestni socialni urad. Mlado dekle, hči čisti vrednega ljubljanskega obrtnika, je postala žrtev brezvestnega zapeljivca. Nasleda je neumnica najbolj brezvestnemu med tako zvanimi »častivci«. Ko je prišlo hči, kar je moralo priti, jo je pustil na cedilo. Njen oče do zadnjega trenutka ni nič vedel in ne slutil, kaj je doletelo njegovo hčer. Dekle je moralo v bolnišnico in je povilo tamo hčerko, na njenem domu pa se je ponovila tragedija, ki se je že tolikokrat na svetu odigrala: oče je ob joku dekletove matere stopil na prag in v razumljivem ogorčenju srdito poudaril: »Nikdar več ne sme tvoj čez. Ne pripoznam je več za svojo hčer!«

Nezakonska mati je morala kmalu iz bolnišnice z otrokom v naročju. Kam? Domov ne, se je bala K dobrih ljudem? Se ni upala. Dva dni in dve noči je begala po mrzlih ulicah. Znanka ji je oba dni popoldne dala lonček juhe, več suma ni imela. Zvečer se je mlada mati zatekla v okrepčevalnico in tam dobila čaj, kruha je že zmanjkalo. Dve noči sta z otrokom prenočevali v baraki, ki so jo radi mraza zapustili cestni delavci. Nezakonski oče pa se ni zmenil za obe nesrečni bitji.

Prav tedaj, ko se je mlada mati že odločila k obupnemu koraku, je prišla rešitev. Za bodo mlade matere je zvedel mestni socialni urad in ji preskrbel — zelo težko je šlo, ko so vendar bili vsi prostori prenapolnjeni — zavetje v »Dečjem domu«. Sedaj sta mati in otrok na varnem ter morda niti ne vesta, da je tik obeh druga mati, katere otrok je polbrat prvega. Skrb lahkotiselnega in brezvestnega očeta pa je za oba enaka.

Sem in tja zabodi na ulice še kaka taka nesrečnica, ki ni vedno tako srečna, da bi dobila tako pomoč. Ali takle pretresljiv vzgled ne presune mladih deklet, da ne bodo nasledle ljudem, ki nimajo ne vesti ne časti? Če ne nauki in svarila mater in očetov nič ne zaležejo!

„Sma že splaval“

Ja, to ljubo, zlato solnce! Nepopisno smo ga veseli ljubljanci. »Sma že splaval«, je rekel gospod Pepe. »Nau šlu več za nohte!« Res je, da pihla mrzla burja, ampak letošnja zima nas je toliko utrdila, da nam ta burja ne more več čisto do živga. »Pomlad prihaja«, je zadnjič prorokoval Nace, pa je res uganil. Nace je zanesljiv vremenski prorok. Grajski hrib se razgalja in kaže na prisojnih straneh gola slemena. Zemlja, s potlačeno, mrtvo travo koprneče srka blagodejne solnčne žarke in prosi vstajanja, prosi življenja...

Marec. Po mestnih parkih in nasadih obrezujejo drevje. Ne bo prezgodaj? Ne bo, zakaj čas je prišel. Zima se umika, sneg kopni, nerad in polagoma sicer, toda mora, mora. Drevje se je osvobodilo sneženega bremena, kakor v neomajnem zupanju in nestrpnem pričakovanju dviga svoje vrhove kvišku in pričakuje pomladi.

Ulice so večinoma očiščene. Nekoliko polzke sicer, a samo v jutranjih urah, ko so pomrznjene. Popoldne pa se otajajo in postajajo blatne. Blato na čevljih! Jeseni se je nabiralo nazadnje na naših obvalih. Blato spomladi — je znamenje toplejših časov.

Le poglejte našo Ljubljano v teh dneh! Promet normalen, živilski trg dobro založen, tržni dnevi živahni, ogrevalnice in »zastojkarske« čajarne ukinjene. Čajarne in ogrevalnice, da! Pa so v najhujši stiski vendarle pomagale prezebočim siromakom. Nad 50.000 porcij čaja je bilo razdeljenih po okrepčevalnicah v zadnjih 14 dneh. Prihodnjo zimo bodo zopet odprte. — V Parizu so imeli letošnjo zimo okoli 200 javnih ogrevalnic. Ljubljana samo eno. Nu, Ljubljana in Pariz! Prihodnjo zimo bosta v Ljubljani, pravijo, dve, tri, morda tudi pet ogrevalnic. Dobro voljo smo pa le pokazali in napredovali tudi bočemo. Torej prihodnjo zimo vsaj tri ogrevalnice.

Iz letošnje zimske bilance: hripa, — 30 stopinj Celzija pod ničlo na toplotomeru, pomanjkanje premoga in drv, 40-urne zamude mednarodnih vakov, trgovina z brezplačnim čajem iz okrepčevalnic, zamrznjena Ljubljana, nad 20 žrtve poledice, ki so si pri padcih polomile kosti in — deficitne predpustne prireditve. — Sedaj gre na bolje. »Sma že splaval«, je rekel gospod Pepe.

Konsumova klet o „Zvezdi“

Jako dobro obiskovan lokal je to. Pokojni dr. Krek je bil tu stalen gost. Pravijo, da jo je čisto naravnost a kolodvora, ko se je vračal iz parlamenta, mahal v konsumovo klet v Zvezdo. In s seboj jih je pripeljal, take, ki jih je imel on najrajši: delavce in dobre prijatelje svoje.

Kakih deset let točijo tam dobro kapljico. Najprej je bila točilnica namenjena samo članom konsumna. Pred petimi leti pa jo je prevzela in povečala Osrednja vinarstva zadruga ter jo namenila vsem poštenim gostom.

Penzionisti, delavci, nameščenci, dijaki, rokodelci, kmetje. Vsak dan jih najdeš tam. Opoldne, zvečer in ob nedeljah popoldne si v zadregi, kam bi sedel, dasi imajo tri velike sobe. Sedem vrst vina je napisanih na črni deski, kakor sedmero žejnih želja... Imajo tudi brezalkoholne pijače. Ampak — pijančevanje je tod prepovedano. Ob enajstih zvečer zapirajo. Kolikor ga je kdo potreben, si ga do te ure lahko privoščijo. O polnoči na vrata biti pošten kristijan že v postelji, kar se ocenjeni obiskovalci blagohotno in brez odpora vpoštevajo, stoji na vratih.

Minka in Francka jima je ime, ki strežeta gostom. Čedna in jako priključiva dekliča, ampak — energična! Sta z Gorenjskega obe. Brezpogojno dostojnost in obnašanje in govorjenju terjata od svojih gostov. Marijina slika visi notri in vedno lučka pred njo. Pa bi se kdo upal grdo preklinjati?

Konsumova kuhinja je dobro znana. Dnevno izda do 150 obedov. Abonentov imajo 70. Kosilo z mesom 8 Din in pol, brez mesa 6 dinarjev. Pa dve prikuhi. Ni drago, ljudje vedo in pridejo. Gospodično Klemenčičevo hvalijo, da je izvrstna kuharica. In njenih šest pomočnic tudi zasluži priznanje. Jih je zato sedem, da niso nerazvorne, ko je zlasti opoldne toliko dela, ob, toliko, če bi imela vsaka po dva para rok, pa bi ne bilo nič preveč, kajti lačni gostje ne smejo čakati, Minka in Francka pa pravita, da tudi žejni ne.

Nočna služba lekarna.

Nočno službo opravljata: 1. Sušnikova lekarna na Marijinem trgu; 2. Kuraltova lekarna na Gosposvetški cesti.

† **Bogoslovec Jakob Mlakar**, rojen dne 23. aprila 1905 v Starem trgu pri Ložu, je večeraj ob pol ene popoldne nenadoma umrl. Bil je ves čas slabotnega zdravja in zdravniki mu niso obetali dolgega življenja. Dopoldan je bil še pri predavanjih; ko se je vrnil v semenišče, se mu je vtila kri in čez pol ure je bil mrtev. Zjutraj, prvi petek v mesecu, je bil še pri sv. obhajilu, pač ni slutil, da je to njegova popotnica. Radi svoje vesele in odkritosrčne narave so ga povsod radi imeli. Pa res ni poznal žalosti in čemernosti. »Če mi Bog ni dal trdnega zdravja kot drugim mojim tovaršem, mi je pa dal dobro voljo, in moja bolezen zame ni težka,« je odgovarjal, če ste ga vprašali, kako mu gre. Rad bi bil postal duhovnik, da bi še drugim kazal pot h Gospodu, pa božja pota niso naša pota. Pokoj njegovi duši!

○ **Huda nezgoda progovnega delavca.** — Progovni delavec, 19letnemu Rudolfu Stančiču, se je v petek na glavnem kolodvoru pripetila huda nezgoda. Pri delu na glavnem kolodvoru mu je padla na desno nogo težka traverza in ga hudo poškodovala v členku. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnišnico. Zdravniki so izjavili, da bo Stančiču noga trajno pohabljena.

Maribor

□ Na prvi dekliški meščanski šoli prične pouk prihodnji ponedeljek.

□ Cerele frančaja priredi jutri ob 17 v dvorani Zadrugne gospodarske banke družabni sestanek s pestrnim sporedom, ki obsega razne glasbene in druge točke. Vstopnina 10 Din, za dijakke 2 Din.

□ Za ubožne družine. G. Adalbert Guzelj je daroval vagon drv za ubožne družine z velikim številom otrok, ki stanujejo v nehygijskih stanovanjih. Te rodbine, katerih stanje se bo ugotovilo na licu mesta, naj se prijavijo v ponedeljek in torek ob uradnih urah v mestnem soc. pol. uradu.

□ Mariborska porota. Za pomladansko zasedanje so se razpisali še ti-le slučaj: 3. aprila proti Karlu Bahrju in Ilonki Pozak radi umora, 4. aprila proti Ant. Zirovniku in Vinku Jerebiču radi umora, 5. aprila proti Ivani Salter radi goljufije in Josipu Pesku radi umora.

□ Uradna ugotovitev. Z ozirom na rano, ki jo je dobil pri nedeljskem roparskem napadu g. Ločnik, smo prejeli uradno obvestilo, da je rana lahke narave. Sicer pa se še vrše poizvedbe, da se skrivnostni rop pojasni.

□ Promocija. Za doktorja živnozdravilstva sta promovirala na zagrebški univerzi Maks Rojko, ravnatelj mestne klavnice, in Franc Vebie, veterinarski referent pri tuk. velikem županstvu, brat ugledega odvetnika dr. Vebleta.

□ »Gospodarski list« je naslov novemu časopisu, ki je izšel v Mariboru. Izhajal bo mesečno in bo prinesel gospodarske članke in obvestila.

□ Pri delu ponesrečil. 30letni električar Miha Privoc, uslužbenec tovarne za dušik v Rušah, se je radi kratkega stika hudo ponesrečil. Dobil je težke poškodbe na obrazu in na obeh rokah. Prepeljali so ga v tuk. bolnico.

□ Mariborski Aeroklub »Naša krila« priredi jutri ob 10 v čitalnici študijske knjižnice svoj redni občni zbor.

□ Plin kot gonilna sila. Kakor smo izvedeli, se bavi vodstvo mestnega avtomobusnega podjetja z mislijo, da bi se uporabljal svetilni plin kot gonilna

Gripa je tu!

Ne čakajte, da tudi Vas popade, temveč oborožite se, da boste mogli že prve znake pobiti. Izvrstno orožje so

Aspirin

tablete

ker te olakšujejo glavobol, prehlajenja, trganje po udih, revmatizem in nevralgične bolečine.

Zahtevalite pristne Aspirin tablete v originalnem zamu »Aspirin«, katere se spozna po modro-beli rdeči varstveni znamki.

Čehoslovenská obec v Lublani. Valná hromada koná se v sobotu dne 2. března 1929 o osmé večer v restauraci »Zvezda«. Účast všech členů nutná.

○ Res zanimivo predavanje. »Svetovni publicist Sigert L. ki izhaja iz skandinavskih Vikingov in kogar domovina so Farerski otoki v Atlantskem oceanu,« kjer sta groza in milina narave enako vplivala nanj, bo predaval danes ob 8 zvečer v beli dvorani hotela Union o temi »Svetovno kraljestvo, idealno občestvo vseh narodov.« — K predavanju povabi vse vodilne osebnosti, profesorje, novinarje, učeno se mladino, kemike za živila, fiziologe, arhitekte, inženjerje, dame vseh krogov in vse, ki se za stvar zanimajo. Vstop prost. Darovi onih, ki me bodoje podpirati, se hvaležno sprejemajo.

○ **Davčna uprava za mesto v Ljubljani** razglašja, da veljajo izza dne 1. marca pri tej davčni upravi uradne ure ob delavnikih, razun ob sobotah, od 8 do 12 in od 15 do 18, ob sobotah pa od 7 do 13. Blagajna se ob delavnikih, razun ob sobotah, zaključuje vsaki dan ob 17, ob sobotah pa ob 12. Ob praznikih trajajo uradne ure od 8 do 12 z blagajniškim zaključkom ob pol 12. Ob nedeljah se ne uraduje.

○ **Gremij trgovcev v Ljubljani** opozarja gg. člane, da so uradne ure pri glavni carinarnici počeni s 1. marcem od 8 do 12 in od 3 do 6 popoldne, v sobotah od 7 do 1 popoldne. Ob praznikih, ki jih dočeta št. 27/b naredbu o odpiranju in zapiranju pa le dopoldne od 8 do 12. — Načelnstvo.

○ **Samomor 17letnega blazneža.** V četrtek zvečer se je na stanovanju svojih staršev v Rožni dolini IV-8 obesil v nastopu blaznosti 17letni železostругarski vajenec Maks Glavnik. Ko so samomor odkrili, je bila pomoč že brezuspešna in je bil deček že mrtev.

○ **Tatvina v vlaku.** Mizarški mojster Ivan Bonča iz Vižmarjev pri Ljubljani je prijavil oblastem, da mu je bila med vožnjo v vlaku ukradena blizu Zidanega mostu velika pletena košara, v kateri je bilo okrog 20 kg modernih okovov za ključavnice ter ena odevja. Bonča je oskodoval za 1500 dinarjev. — Policiji in orožništvu je bilo zadnje dni prijavižen več tatvin v vlakih in zato naj potniki pazijo na svojo lastnino, ko potujejo. Zdi se, da si je železnico izbrala za svoj delokrog posebna tolpa tatov.

V nedeljo 10. marca
v »Ljudskem domu«

Ben Hur

sila za avtobuse in avtomobile, kar so že z velikimi uspehi uvedli v Franciji. Na tak način naj bi se z dobavo plina spravila v ravnovesje mestna plinarina, na drugi strani pa bi bila dana možnost, da bi se avtobusne tarife radi cenejšega obrata za polovico znižale.

□ **Redukcija voženj.** Radi izredno slabih cest se je odločilo vodstvo avtobusnega prometa, da omeji vožnje na vseh mestnih avtobusnih progah, o čemer bomo čitatelje še podrobneje obvestili. Ob soboti, nedeljah in dnevih pred prazniki vozijo avtobusi na progah št. 3, 4 in 5 neprekinjeno glasom voznega reda. Proga št. 6 pa se bo najbrže tekom nekaj tednov zopet otvorila, toda z omejitvijo voženj na zjutraj, opoldne in zvečer.

Celje

Jutri popoldne vprizoriijo celjski Krekovi v Narodnem domu lepo igr »Dekle z biseri«, znano širsi javnosti po istoimenem romanu Haggarda. Vstopnice se dobe danes v Slomškovi tiskovni zadruzi, jutri pa ves dan v Narodnem domu — V ponedeljek je redni prosvetni večer, za katerega vlada hvalevredno zanimanje. Saj je tu tudi predmet predavanja tak, da mora pritegniti vsakega Slovenca. Vstopnice se dobe v Ljudski knjižnici na Cankarjevi cesti.

Poročila sta se v četrtek, dne 28. febr. g. Drago Slekovec, pehotni poročnik 39. pešpolka v Celju, ter gđ. Marica Streinigg, hčerka uglede rodline z Brega pri Celju. Poročnik Slekovec je v celjski družbi že izza svetovne vojne pri ljubljenski osebnosti in vrši sedaj posle adjutanta polkovnega poveljstva. G. Streinigg, cigar hčerka je g. Marica, pa je neumorni tajnik obrtnih zadrug v Celju. Mladoporočencema želimo obilo sreče na novi poti.

Na srcu in živčno belnim priporočamo našo **Kofeina prosto praženo kavo.** Sveže čajno maslo in pristne kranjske klobase stalno v zalogi. — ANTON FAZARINC, CELJE.

Dijaški Orel v Ljubljani
vprizori v nedeljo dne 3. marca
ob pol 17. uri igr

„DEKLE Z BISERI“
v Rokodelskem domu

Rokavice

nudi po najnižjih cenah
Srečko Vrhič - a nasl.
V. Lesjak
Štejnburgeva ulica štev. 3

Dopisi

Vrhnik

Zadružno-gospodarski tečaj se vrši v nedeljo, dne 3. marca v Rokodelskem domu. Pričetek je ob 9 dopoldne. Popoldne se vrši na istem mestu ob 3 občni zbor Mlekarske zadruge, ob 4 pa občni zbor Hranilnice in posojilnice (Krajišnikova). Zadrugarji, pridite v obilnem številu na tečaj, kakor tudi na občna zbora, da se prepričate o dobrem in vplivnem delovanju našega zadružništva na Vrhniki. — Od torka dalje imamo v Rokodelskem domu marionetno gledališče, katerega občinstvo v velikem številu poseja. Gledališče ostane tu čez nedeljo. — V torek smo pokopali pri nas najstarejšo ženo v fari staro 80 let, Uršulo Stirn, p. d. Dermaševu mater. — Radiofonija se na Vrhniki dobro razvija. Kakor je slišati, je na vrhniški pošti prijavljenih že čez 60 aparatov.

Zagorje ob Savi

Zagorjani!

Strahotna zima odhaja, a zapuščena grozna sled: pomanjkanje, bolezen, glad. Ta žalostna slika je sicer širok naš domovinski tuda tem žalostnejša je v industrijskem kraju, kjer se živi v iz rok v ustec.

Delo v tej strašni zimi je zahtevalo nadčloveških sil toda možje so vztrajali. Obupni klci mest po premogu so delali naše močje odporne, neobčutne za neznozi mraz. Konečno pa so se tudi oni izpraznili ter obležali. Po mrzlih hišah leže možje, ki so vztrajali do poslednjih sil za splošni blagor. Njih žene, otroci trepetajo v tankih oblekah brez kruha ob mrzlem ognjiku pri praznem loncu. V premošnjih hišah se kuha enkrat na dan, a še to — brez zabele! Deca prihaja v šolo brez tajtrka, brez kruha!

Bratje! Sestre! Naš narod trpi. V nevarnosti je njegovo zdravje in življenje! Pomagajte!

Na poziv velikega župana se je osnoval pomožni odbor, ki ga tvorijo: občinski socialisti ubožni odsek. Rdeči križ, Vincencijeva konferenca, Kolo jugoslov, sester in zastopniki raznih drugih korporacij. Ta odbor bo zbiral darove v naravnih in denarnih ter jih razdeljeval najpotrebnejšim.

Delite s trpečimi brati bratovsko! Oblike, živila, obnavljajte, denarne prispevke, vsak po svojem položaju!

Ne odlašajte nabiralcev z nevoljo, temveč jih podpirajte v njih človekoljubnem delu in ne zabite, da:

»Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili. Če kruh deliti bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.«

Za Pomožni odbor:

Social. ubož. odsek: Slavo Kušar, Vincenc. konf.: J. Ranzinger, Rdeči križ: M. Pelko. Kolo jugosl. sester: M. Birollova.

Hrastnik

Kino »Union« predvaja v soboto in nedeljo film »Jezus Kristus, ne pasijon, kakor smo javili. Film predstavlja Jezusovo rojstvo, življenje, izdajstvo Judeža in Kristusovo smrt. Vabimo posebno občinstvo iz okolice, da si ogleda ta krasni film.

Zima: Danes 28. februarja je snežilo. Vse je pomrznelo. Ljudje kar majoje z glavami in vprašujejo, kaj bo.

Novo mesto

Birmovanje se bo vršilo letos v novomeški dekaniji med 2. in 15. junijem in sicer po sledečem redu: Novo mesto 2., Bela cerkev 4., Brusnice 5., Črnačice 11., Mirna peč 15., Podgrad 7., Poljane 10., Prečina 13., Soteska 12., Stopiče 8., Smihel 6., St. Peter 3., Toplice 9. In vavta vas 14. junija. — Po končanem birmovanju v novomeški se bo vršilo birmovanje v trebanjski dekaniji in sicer se bo začelo 16. junija v Trebnjem ter končalo 26. junija v Sv. Križu pri Litiji.

Prosvetno društvo v Novem mestu pripravlja Ogrizovičovo dramo »Hasanaginica«, ki se vprizori v dvorani Rokodelskega doma dne 9. in 10. marca.

Trbovlje

Koncert rudarske godbe. Ta koncert se bo vršil v nedeljo 3. marca 1929 ob 7 v »Delavskem domu«. Vstopnina je določena na 5 Din za osebo, kar naj trboveljsko prebivalstvo vzame na znanje iz ozirov na našo notico od srede.

Smrtna kosa. Umrli je Genovefa Kitzer, soproga višjega jamomerca Kitzerja v 50. letu starosti.

Pohvalo moramo izreči ravnatelstvu »Pokrajinskega pokojniškega sklada za rudarje v Ljubljani, ki v tem hudem zimskem času nenavadno hitro rešuje prošnje staropokojencev, ki žive v hudi bedi, ter jim tudi enako hitro nakazuje podporo. S takim človekoljubnim ravnanjem dobe revni starčki, za katere se navadno nikdo ne briga, do zavoda zaupanje.

Sport

Smučska tekma gorjanske šolske mladine se je vršila 27. febr. v 3 skupinah na 1, 3 in 5 km. Na 1 km je bil najboljši odrezal Mandeljo Matevž, rabil je 10 min 11 sek., na 3 km Zemva Anton, vozil je 11 min. 40 sek., in na 5 km je zasedel prvo mesto Rekelj Franc v času 23 min. 25 sek. Rezultati so nas iznenadili, kajti preostali so na 3 km celo odrasle, ki so tekmovali 24. t. m. Tekmo je vodil in organiziral upravitelj g. V. Ranzinger. Pri tehničnem vodstvu mu je pomagal učitelj g. Pikelj, navdušen sportist. Celokupni učiteljski zbor je obdaril zmagovalce in pogostil vse tekmovalce.

Nedeljske skakalne tekme v Mojstrani bodo izvedle državne pravke v skokih ob številni, dosedaj najmočnejši konkurenci tekmovalcev, kar smo imeli pri nas skakalnih tekem. Za železniške zveze niso posebno ugodne ter bode zveza z vlaki le v soboto z opoldanskim vlakom iz Ljubljane, ali v nedeljo z jutranjim vlakom. Za povratek k večernemu vlaku bodo na razpolago sani do Jesenic po dogovornem nizkih cenah. Tekmovanje v skokih bo pričelo ob 11 točno, ter bo razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad popoldne ob 16 uri v hotelu Rabič. Pri tej priliki se bodo razdelile nagrade in se bodo razdelile priznanice tudi vsem placiranim

„SALONIT“
cementno azbestni škripli
je najboljši material za pokrivanje zgradb

tekmovalcem za državno prvenstvo v smučskem teku na Pohorju. Skakalnica je v prav dobrem stanju, vremenske prilike so najboljše ter bo v toliko, kolikor je odvisno od smuke in vremena, položaj za izvedbo tekmovalca najugodnejši.

Skakalni tečaj inž. Hanasena na Bledu. V ponedeljek, dne 4. marca prične na Bledu skakalni tečaj inž. Hanasena ter je vstop vsakomur prost. Prijave sprejema sportni klub Bled. Tečaj traja do 10. marca.

Radio

To in ono o radiu

Radio in šola. Ko je radio slavil svoj zmagovalni pohod med širno množico, se je v prvem navdušenju med sto in sto drugih porodila misel, da bo tudi v šolah mogoče uvesti radio in polagoma celo nadomestiti učitelje. Tehnično bi se to morda res dalo urediti, pa je vzgojni moment tista ovira, ki je za vedno pokopala to misel, ker radio nikdar ne bo mogel nuditi učnim se tistega, kar jim nudi učitelj in njegova osebnost. Je pa drug način, s katerim more radio z velikim pridom služiti šoli. Kot na vseh poljih, so tudi v tem Amerikanci prvi. Oddajna postaja v Ohio v Severni Ameriki je del svojega dnevnega sporeda posvetila učiteljem in jim s posebnimi predavanji kaže pot, kako se morejo v svojem poklicu še naprej izobraževati in stalno zasledovati razvoj kulturnega življenja. Za učiteljsko, ki mora vršiti svoj poklic v samotnih in od kulturnih središč oddaljenih krajih, je to brez dvoma velikega pomena, saj mu je na ta način omogočeno, da ostane v stiku z novimi pridobitvami na polju strokovne vede in moderne pedagogije.

Radio na Irskem. Mala Irška šteje po novjših podatkih okoli 20.000 naročnikov na radio. Ima dosedaj eno postajo, in sicer v Dublinu z energijo 1.5 Kw. Njeno valovno dolžino so pred kratkim spremenili od 319 na 411 m. Postaviti namerjajo še eno za kratke valove.

Radio za dobrodelnost. Angleške oddajne postaje so svoje poslušalce naprosile za knjige, ki bi jih podarili bolnišnicam v uteho bolnikom. Že na prvi poziv je bilo darovanih toliko knjig, da so morali v to svrhu organizirati posebno ekspedicijsko službo.

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 2. marca. 12.30 reproducirana glasba. — 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. — 17.30 Stanje vode in časovna napoved. — 17.30 Koncert Radio orkestra. — 18.30 Pomen antike za razvoj evropske kulture, predava dr. Bradač. — 18.30 Duhovnik in okolica. Propagandno predavanje za tujski promet v slovenskem, nemškem in češkem jeziku. — 19.30 Nemščina, poučbuje ga dr. Piskernik. — 19.30 O verodostojnosti predava vsenč. prof. dr. Ehrlich. — 20.30 Wagnerjev večer. Uvodno besedo govori dr. A. Dolinar. 1. Velika fantazija iz Lohengrina. 2. Velika fantazija iz Wagnerjevih del. 3. Siegfriedova idila. 4. Sigmundova ljubavna pesem. 5. Zadnji tribun iz Rienzi. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

Nedelja, 3. marca. 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 10.00 Trpljenje, predava vsenč. prof. dr. Rožman. — 11.00 Koncert Radio orkestra. Vmesne speve poje gođ. Dolenčeva. 1. O. Deu: Pastirica. 2. Oskar Deu: Kancija. 3. Oskar Deu: Snagulka. 4. A. Nedved: Pogled v nedolžno oko. 5. V. Parma: Prička. — 15.30 Stanje vode in časovna napoved. — 15.05 Mubice in mamica, dram. slika. — 15.30 Reproducirana glasba. — 16.30 Pianski spomini, prof. J. Mikar. — 16.30 Laska glasba. — 20.30 Citraški večer g. Jana Loeckaja: 1. Bosnjaki pridejo, marš. 2. Večerni spomini, fantazija. 3. Zagrebaški vrtni koncert, imitacija. 4. Na Vrškem jezeru, idila. 5. Sestanek. 6. Moj zaklad, polka. 7. Iz citraške šole, fantazija. 8. Črni otroci, marš. — 21.30 Koncert Radio orkestra. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

REKORDNE REZULTATE samo s TUNGSRAM Bariljevimi REKORD CEVMI

Drugi programi:

Sobota, 2. marca.

Zagreb: 13.15 gramofonska glasba; 17.30 plesna glasba; 19.45 sadjarsko predavanje; 20.15 književna ura; 20.35 klavirski koncert; 22.10 plesna glasba. — Praga: 11.15 plošče; 12.30 koncert; 15.45 mladinska ura; 16.30 plesna glasba; 18.15 mladinska ura z glasbo; 19.05 Smetani v spomin; govor in glasba; 20.30 ljudske pesni; 20.30 orkestralni koncert. — Stuttgart: 14.15 mladinska ura; 15.30 zabavni koncert; 16.30 plesna glasba; 19.45 predavanje o Sangaju; 20.15 veseloliga; 22.15 mandolinski koncert; 23.30 plesna glasba. — Toulouse: 13.45 instrumentalni koncert; 21.30 koncert. — Bern: 12.50 vesela glasba; 16.30 za otroke; 19.00 izbiri poklica za deklice; 20.30 mladinska ura; 21.15 koncert. — Katowice: 12.10 gramofonska glasba; 18.15 mladinski program; 20.30 koncert iz Varšave; 22.30 plesna glasba. — Rim: 13.15 trio; 17.30 potje in glasba; 20.45 koncert in komedija. — Berlin: 15.30 higiensko predavanje; 17.30 zabavna glasba; 20.30 J. Gilbertova proslava; 21.30 kabaretni večer; nato plesna glasba. — Dunaj: 11.30 kvartet Silving; 15.05 »Ljubezni in morja valovi«, tragedija (Grillparzer); 17.35 komorna glasba; 19.30 pesmi; 19.50 opereta; Brat Straubinger; nato orkestralni koncert. — Milan: 11.15 gramofonska glasba; 12.30 kvartet; 17.20 petje otrok; 20.30 opera. — Budapest: 9.15 gramofonska glasba; 12.05 ciganska kapela; 17.40 orkestralni koncert; 19.15 opereta; 22.15 ciganska kapela. — Varšava: 12.10 gramofonska glasba; 18.30 mladinska; 20.30 večerni koncert; 22.30 plesna glasba.

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodov pri Sv. Jožefa ima v nedeljo 3. t. m. ob 7. uri v kongregacijski kapeli skupno sv. obhajilo.

Poizvedovanja

Najdena. Bankovec (lire) je najden. Kdor ga pogreša, naj se oglasi v upravi »Slovenec«.

Prireditve in društvene vesti

V Sentpetrskem pravoslavcem društva je danes zvečer ob pol šestih miselno predavanje. Zveza slovenskih vojakov Ljubljana-Moste obvešča vse svoje člane in prijatelje, da se vrši v nedeljo, dne 3. marca t. l. ob pol 10 v kavarni pri Mahniču v Vodmatu redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Odbor.

O violonistu Jaroslavu Kocijani piše Berliner-börsenzeitung: V češkem violonistu Jaroslavu Kocijani smo poznali umetnika največje veličine. Po njegovih žilah se pretaka prava umetniška kri, iz njegove igre pa govori veselje in sigurnost glasbenika umetnika, kar je dano le takemu človeku, ki je že rojen kot umetnik. Z nepopisno virtuoznostjo je sviral Dvořakov a-mol koncert, v katerem nam je

Gospodarstvo

Dr. Milan Todorović:

Naša trgovinska politika

(Konec.)

Grčija je glavni konsument našega ječmena, rži, juncov, telec, ovac, koz ter mlečarskih proizvodov. Razen tega izvažamo v Grčijo pšenico, govedo, moko, les, cement, opako, emaljirane posode itd. Naša trgovinska pogodba z Grčijo je stala v veljavo novembra preteklega leta in vsebuje splošni in tarifični del. Vendar pa naš izvoz kljub sklenjenemu sporazumu in stabilizaciji grških carin na golove predmete, naletava na težave, ki se bodo — upati je — kmalu odstranile. Naša trg. bilanca z Grčijo je stalno aktivna.

V Madjarsko izvažamo večinoma surovine, polizdelke kot surove kože, les, pirat, oglje, amoniak, sodo, cink itd. Med obema državama obstoja največji medsebojni popust. Splošni del pogodbe z Madjarsko je bil govor l. 1926, spopolnjen septembra lani, pa še ni stopil v veljavo. Do tarifičnega dela še ni prišlo. V Budimpešti sem dobil vtis, da Madjari zaenkrat tarifičnega dela še nečejo. Tudi mi nimamo razloga, da ga forsiramo. Naša trgovinska bilanca z Madjarsko je aktivna.

V Švico izvažamo jajca, zaklano živino, les, svilu, ceralije itd. Izvoz živine je neobičajno otežkočen. S Švico nimamo veterinarske konvencije, ker je Švica uvedla agrarni protekcionizem. Radi tega naša pogajanja maja l. 1927 v Bernu niso priveda do uspeha. S Švico velja torej še vedno pogodba stare Srbije iz l. 1907. Trgovinska bilanca s Švico je aktivna.

V Francijo izvažamo suhe hruške, jabolka, slive, hmelj, surove kože, les, cement, kalijev karbid, konoplj, svilu, papir, baker itd. S Francijo je bila pred nekaj dnevi podpisana pogodba, ki je zamenjala srbsko iz l. 1907. Tarifični del obsega listino francoskih proizvodov, za katere se zviša naša tarifa. Naši proizvodi pa uživajo v Franciji in kolonijah največji popust. Trgovinska bilanca s Francijo je pasivna.

V Anglijo pa izvažamo v glavnem zaklane purane, les, cement, kalijev karbid, hrastov ekstrakt, aceton, saloni itd. Pogodbo imamo iz februarja preteklega leta s splošnim in tarifičnim delom. Trgovinska bilanca z Anglijo je pasivna.

II. Kar se tiče bodočih pogodb, omenjam na prvem mestu Poljsko. O tem se razgovarjajo sedaj med Belgradom in Varšavo. Izražena je želja, da naj bo nova pogodba tarifična. Pogodba bi bila velike važnosti, ker je Poljska z uvoznimi kontingenti uvedla kontrolo trgovine in je valorizirala uvozne tarife.

Misli se i na Španijo, da se zamenja pogodba iz l. 1909. Španija s sirtakso na uvozno carino težko ovira naš izvoz lesa.

Z Bolgarijo smo v neurejenem stanju. Izražena je bila obojestranska želja, da pride do pogodbe, katere vsebine pa ni mogoče predvideti.

III. Kakšen efek? Mednarodno trgovinsko situacijo naše države karakterizirajo agrarni protekcionizem srednje Evrope in trud Društva narodov, da carinske pločve odstrani. Naša država naletava na vedno večji odpor agrarcev. Zato odloženo pogodbe s Švico in CSR. Iz tega razloga tudi ni bila sklenjena veterinarska konvencija z Nemčijo in smo sklenili tudi naslednji sporazum z Avstrijo. Upliv agrarcev v srednji Evropi je tolik, da od sklenjenih pogodb ne moremo pričakovati povečanja današnjega izvoza. S temo branimo le našo industrijsko proizvodnjo pred tujino. Evropa nas sili, da forsiramo domačo industrijo. S kakimi sredstvi naj se torej dvigne naš izvoz? Z organizacijo in racionalizacijo! Glede organizacije izvoza bi se moral novo projektirati zavod za pospeševanje znanje trgovine prvenstveno baviti z iskanjem novih trgov v tujini. Posebno paznjo bi moral posvetiti orientaciji našega izvoza na jug.

V ta delokrog bi spadala nadalje železniška vprašanja, ki so do sedaj ovirala naš izvoz. Glede racionalizacije — tehnične in komercialne, melioracije in standardizacije n. pr. konkreten primer: Za lesom je pri nas druga postavka izvoz jaja. L. 1928 smo jih izvozili v vrednosti 467 milj. Din. Jaja naših kokoši pa komaj dosežejo težino 1000 kosov 50 kg, v Evropi pa se zahteva težina 54 do 60 kg. Naše blago je torej drugovrstno, italijansko in poljsko pa n. pr. prvovrstno. Naše kokoši zneso leto 50—60 jajc, štajerske pa do 140. Mnogi mislijo malo resno na produkcijo živine in jajc, ker da je to nekaj manj vrednega. L. 1925 smo izvozili jaja za 608 milj., l. 1926 za 606, l. 1927 za 512, l. 1928 467. Izvoz torej stalno pada. Če bi uvedli štajersko pasmo (francoske nosijo celo 250 jajc leto) bi se naš izvoz jaja lahko povečal skoro za pol milijarde.

Nočem se zadržati pri namernem kvarjenju blaga kot je n. pr. vplivanje vode na slive. Vzemimo konkreten primer standardizacije. Naš največji izvoznik jaja v Evropi. Kaj to pomeni? Jaja naših kokoši se sortirajo v Italijo, odtod pa izvažajo kot italijanski proizvod v Švico, Nemčijo itd. Isto je z našimi slivami v Avstriji, našimi hmeljem v CSR, našim krompirjem v Madjarski itd. Naš izvoznik ne razume še dovolj, da se prilagodi želji in okusu konsumenta ter se z našimi nedostaki okorišča tuje posrednik.

Vzporedno s tehnično racionalizacijo gre trgovinska racionalizacija izvoza s postavitvijo direktnih zvez s konsumentom torej z izključitvijo posredovalne trgovine pri naših produktih v sosednje države.

Ko se vsa navedena sredstva stvarno in vsestransko izvedejo, bomo šele lahko pričakovali od trgovinskih pogodb, posebno z državami srednje Evrope, da bo naš izvoz prekoračil po količini in vrednosti dosednji nivo.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 22. februarja 1929 (vse v milj. Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 15. februarja): Aktivna: kov. podlaga 298.8 (— 5.2), posojila: menična 1362.4, lombardna 253.3, skupaj 1615.7 (— 8.8), saldo raznih računov 482.2 (— 52.3); pasivna: bankovci 5090.1 (— 52.7), drž. terjatve 513.3 (+ 108.2), obveznosti: žiro 449.2, razni računi 192.9, skupaj 642.1 (— 121.4); ostale postavke neizpremenjene.

Jugoslovanska višagilna družba, ki je bila ustanovljena v zvezi z realizacijo švedskega poso-

pokazal vso svojo igro in to v mehki kantini, kakor tudi v vseh pasajah in tehniških težkočah. Nato je igral tudi Bacha ter ga izvedel idealno lepo v tehniki in stilu. Jaroslav Kocijan je v resnici velik umetnik. Njegov koncert se vrši v Ljubljani v ponedeljek, dne 4. marca ob 20 v Unionski dvorani. — Vstopnice v Matični knjigarni.

jila, objavlja, da se vrši vpis delnic 4. marca; emisijski tečaj znaša 105 (ves kapital 1 milj. Din v 10.000 delnicah po 100 Din). Ustanovni občni zbor 4. marca.

Inozemski delničarji nimajo glasovalne pravice. Znanja angleška avtomobilska trdnica, ki izdeluje tudi aeroplanske motorje, Rolls-Royce je odzvela inozemskim delničarjem glasovalno pravico iz razloga državnih interesov (motorji).

Občni zbori: Obrtna banka 26. marca ob 10 v zbornici TOI; Kokra, tekstilna d. d. v Kranju 16. marca ob 11.

Narok za prisilno poravnava: Anica Traun, trgovka v Mariboru 21. marca; Franc Bedič, trgovec v Mariboru 14. marca.

Odprava konkurza: Jerica Rosina v Pudožu (vsa masa razdeljena).

Potrjena poravnava: Fran Blažon v Novem mestu (30%).

Borzi

Ljubljana, 1. marca 1929.

DENAR

Današnji devizni promet je bil znan. Tečaj se ostali v glavnem neizpremenjeni, le devizi Trst in Praga sta se uvrstili. Narodna banka je dala devize: Berlin, Curih, Pariz in Praga, dočim je bilo privatno blago zaključeno v devizah Newyork, Dunaj in Trst.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

	1. marca 1929	1. marca 1929	1. marca 1929
Amsterdam	2282.5	—	—
Berlin	1350.75	1353.75	1352.25
Bruselj	—	791.55	—
Budimpešta	—	983.48	—
Curih	1094.40	1197.40	1199.90
Dunaj	799.60	802.60	801.10
London	—	276.4	—
Newyork	56.76	56.96	56.86
Pariz	224.57	223.57	—
Praga	168.37	165.17	168.57
Trst	297.25	299.25	298.25

Zagreb, Amsterdam 2279.25—2285.25, Berlin 1350.75—1353.75, Budimpešta 981.98—984.98, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.60—802.60, London 276.14—276.94, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.57—223.57, Praga 168.37—169.17, Trst 297.30—299.30.

Belgrad, Amsterdam 2279—2285, Budimpešta 981.98—984.98, Berlin 1350.75—1353.75, Dunaj 799.60—802.60, Curih 1094.40—1097.40, London 276.14—276.94, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.51—223.51, Praga 168.37—169.17, Trst 297.40—299.40.

Curih, Belgrad 9.1275, Berlin 123.40, Budimpešta 90.60, Bukarest 3.095, Dunaj 73.06, London 25.235, Newyork 520, Pariz 20.31, Praga 15.40, Trst 27.23, Sofija 3.75, Varšava 58.80, Madrid 79.20.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.4875, v Londonu 276.50, v Newyorku 175.50, v Pragi 59.25.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prastedion 930 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruše 200—280, Slavonski 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb, Drž. pap.: vojna škoda ar 427.50—428, kasa 427—428, termini: 3. 431—432 (431.50), 4. 434—435, 12. 436—437, 7% inv. pos. 90—91, agrari 54.55 (54.50). Bančni pap.: Hipo 55.75 den., Poljo st. 17.50, n. 16—16.25 (16), Kred 93 den., Jugo 93.50—95 (94), Lj. kred. 125 den., Medjun. 57.50 den., Nar. 7395—7350, Prasted. 930—932.50 (930), Srpska 154 den., Zem. 132.50—135 (135), Ind. pap.: Gutmann 180—210, Slavex 102.50—105, Danica 160 den., Seferana 480—495, Osl. tjev. 180—190, Brod. vag. 300—320, Union 200—210 (200), Isis 21—23, Ragusea 500—510, Trbovlje 474—477 (475), Vevče 119—122 (120), Piv. Sar 295 bl.

Belgrad, Narodna banka 7410, Izvozna banka 980—990, 7% invest. pos. 91, agrari 52, voj. škoda 426—427, 3. 431.

Dunaj, Podon.-savka-jadrana, 82.15, Wiener Bankverein 24.95, Bodencredit 109.20, Creditanstalt 58.50, Escomptes 23, Zivno 142, Union 6.75, Ausseiger Chemische 25, Slavonia 191.50, Slavex 39.05, Mundus

Sveta življenje in vrvenje

Papeški spominski novce o priliki Rimskega miru. Novec je izdelal münchenski kipar Karl Götz, ko vanje pa je prevzel bavarski novčni urad.

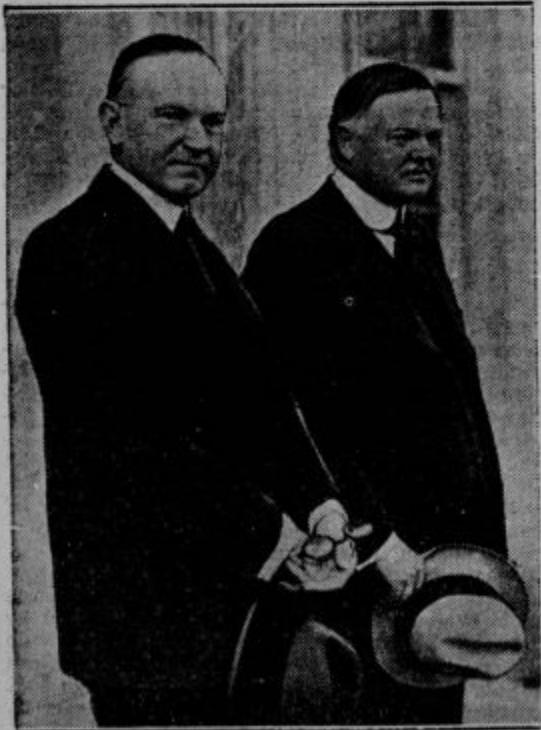
Če se državniki šali

Chamberlain in Briand sta se bila zopet sešla v Ženevi in se odpeljala v Versoix v Lausanne na čaj. Ko je bilo treba plačati, je pomolil Briand natakari bankovec za sto frankov. »Takega denarja ne sprejemamo,« je natakariča osorno zavrnila bankovec. Chamberlain, z monokljem v očesu, se je z viška smehljaj. Potegnil je svojo listnico in pomolil dekletu funtni bankovec. »Tega ravno tako ne,« ga zavrne natakariča. Sedaj se smehljaj Briand in pravi Chamberlainu: »Vaš in moj denar imata enak ugled. Iz tega se vidi, kako potreben je najin garancijski pakt.«

Med vojno parlamentarci v javnosti niso uživali tistega ugleda in uvaževanja, kakor so menili, da ga zaslužijo. »Naši volivci z nami niso nikoli zadovoljni,« je tožil mlad poslanec Briandu. »Če človek potuje, vprašujejo, zakaj ni doma; če je doma, vprašujejo, čemu ni vojak; če je vojak, vprašujejo, zakaj ni na fronti; če je na fronti, vprašujejo, zakaj ni ranjen in če je ranjen, vprašujejo, zakaj ni mrtev.« — »In če je mrtev,« — je dopolnil Briand — »vprašujejo, zakaj ne odgovarja na njihova pisma.«

»Zgodovina je pokopališče, ki nas vedno vleče nazaj,« ima navado reči Briand. »Kajti — pravi — ob večnem primerjanju s predhodnimi slučaji izgublja sodba svojo izvirnost in svežost.« Pri tem se sklicuje na svojega starega učitelja, prof. Gentila, ki mu je rekel: »Pozabi, čim prej moreš, kar te učim. Kaj bi rekel o žolodcu, v katerem bi našel ostanke jedi od prejšnjega dne? Da je slab žolodec. Tak vidiš. Natančno tako in nič drugače ni z možgani.« — »V politiki so laži,« — je rekel nekoč Briand — »ki tako dolgo žive, dokler slednjič ne postanejo resnica.«

Kakor znano, je bil Poincare izdal svoje zbrane govore. Svoj izvod je prejel tudi Clemenceau. Ravno je listal po knjigi, ko ga je

Clemenceau in Hoover; prvi se poslavlja, drugi nastopa predsedniško mesto Združenih držav. Hoover je sedaj 54 let star. Coolidge je star 57 let in se vrača v odvetniški poklic.

obiskal neki prijatelj. »No, kako se ti zdi knjiga?« — ga je vprašal le-ta. »Ni napačna,« — je menil Clemenceau — »v njej je mnogo vsakovrstnih stvari, tako nekako, kakor v vozu za prevažanje pohištva.«

Anatole France in Poincare nista bila prijatelja. »Vendar« — pripoveduje France — »je enkrat v svojem življenju pokazal veliko takta. Bilo je v svetovni vojni. Neki vojak, ki je bil na fronti zapustil svoje mesto in bil zato obsojen na smrt, mi je pisal pretresljivo pismo. Dasi me ni nikoli videl, mi je pisal, da me je vedno ljubil in je mnogo in mnogo

prejel od mene. Zato se mi hoče pred smrtjo zahvaliti. Pismo me je ganilo. Ravno zato, ker mož ni ničesar prosil, sem čutil, da moram zanj kaj storiti. Pisal sem torej Poincareju in prosil milost za obsojenca. Dnevi so potekali. Slednjič je dospel odgovor. Poincare je obžaloval, da moji prošnji ne more ugoditi. Kajti še preden je prejel moje pismo, je bil predmetni akt nanovo pregledal in moža pomilo-stil, ker je bilo razvidno, da je ravnal v hipni

Ogromne demonstracije brezposelnih v Londonu. Iz vseh pokrajin in mest Velike Britanije prihajajo v London, večinoma peš, poslanci brezposelnih in korakajoč po Trafalgar-square zahtevajo, da vlada poskrbi za odpomoč. Na sliki spodaj so delavski voditelji: Murphy, Battersea, Saklatvala, Cook in gospa Despard.

slabosti. Veseli ga pa, da se njegova odločitev ujema z mojo željo... Tako mi je navihaneec izpolnil željo, ne da bi me obremenil s hvala-žnostjo.«

Ko je bivši francoski državni predsednik Fallieres svojemu nasledniku Poincareju razkazoval stanovanje v Elyseejski palači, ga je posebno opozoril na vzorno stanje kopalnice: »Vidite, kakor nova je... Upam, da boste tako srečni, kakor smo bili mi... Niti enkrat nam je ni bilo treba rabiti — nikoli ni bil nihče v družini bolan.«

O politiki so imeli razni odlični Francozi naslednje mnenje: Victor Hugo: »Splošna volilna pravica je dobra, kajti en sam ne more imeti vsem prav.« — Camille Doucet: »Poslanci dajemo obljube iz vljudnosti, volivci pa jemljejo vljudnost za resnico.« — Bérgerat: »Pojm politika bi opredelil takole: To je umetnost, da storimo drugim, česar ne želimo, da bi nam drugi storili.« — Clemenceau: »Politika se mi zdi kakor ogromna vinta. Tema judi je vprežena vanjo, a dviga samo mu-hice.« — Remy de Gourmont: »Za politika sta potrebni dve stvari: imeti mora denar in ne-prisiljeno mora znati lagati. S politiko je ka-kor s klavirsko umetnostjo in prostitucijo: za-četki je treba zgodaj, kdor hoče v njej kaj doseči.«

Plagiatska pravda

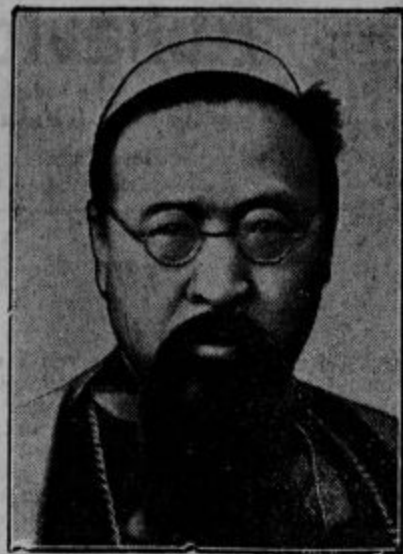
Plagiat je duševna tatvina. Plagiat izvrši, kdor tujo misel, tujo obliko izdaja za svojo. Nekateri pisatelji in pesniki, pa tudi znanstveniki enostavno prepisujejo iz tujih del — tako vsaj se mnogokrat očita temu in onemu. Da okradenemu umetniku ali znanstveniku ne more biti prijetno, ako se kdo kiti in okorišča z njegovo duševno lastnino, je naravno. Vendar je zanimivo, da je med pisatelji samimi mnogo takih, ki obsojajo prenestno voh-njenje za plagiat. »Berliner Tageblatt« objav-lja celo vrsto tostvarnih izjav, izmed katerih navajamo dve. Heinrich Mann pravi:

»Gotovo sem proti vsakemu trgovskemu izkoriščanju tujih pobud, vendar sem nasprot-nik plagiatskega vohunstva. Zato tudi nisem nikoli odobral, če je hotel kak pisatelj dru-gega uničiti samo zato, ker je ta baje pre-pisoval. Kajti prvič se izpreminjata zmisel in vrednost besed, čim gredo skozi tujo glavo; drugič je bil pa vsak, ki piše, izpostavljen tujim vplivom, tudi književnim, ki gredo vča-sih do enakega stavčnega naglasa. Pri pisa-telju odločajo večkrat bolj ali manj nezavestni spomini. Vsi smo, kakor pravi Maupassant, »testo iz besed« in naša samostojnost v mišlje-nju in pisanju je skrajno relativna.«

Ricarda Huch pravi: »Po mojem mnenju si je mogoče prisvajati duševno lastnino le na takih idejah, ki se znanstveno ali praktično iz-koriščajo. Ako bi si moral dajati človek od-govor o izvoru vsakega domisleka, bi nikako delo ne bilo več mogoče. V umetnosti je oblika bistveni del. Nečimernost, da je kdo kot prvi imel ali izrekel kako misel, prepustimo raje profesorjem. — Nekaj drugega bi bili morda načrti, to je, če ločimo načrt od posa-meznih misli, po katerem je zasnovano celot-no delo. Če kdo tak načrt uporabi zase, one-mogeti tistemu, ki ga je zamislil, da bi ga uredničil. Tu se da govoriti o nedopustnem plagiatu.«

Visokofrekvenčni tok - zdravilo proti nahodu

Grški zdravnik dr. Tsinukas je že pred dalj časom začel uporabljati visokofrekvenčne tokove za zdravljenje nahoda. Lyonski zdrav-nik dr. Bordier je nato pripravo še izpopolnil in sedaj je ta način zdravljenja že zelo raz-širjen. Bolniku polože preko glave elastičen trak; nos oklepata dve kovinasti ploščici, ki služita kot elektrodi. Bolnik sede udobno na stol, nakar se izvrši stik s tokom, ki se pola-goma stopnjuje, dokler bolnik ne čuti v nosu

Novoimenovani škof za Mongolijo — Cang. To je sedaj osmi kitajski škof.

s »strahom« po vseh predpisih uradovali. Tretjo noč so policaji za nekim zidom iztak-nili »strah«, od katerega je prihajal skriv-nostni jok in stok. Bil je to mlad mož, ki se je pa na policiji izkazal kot mlado dekle. S solzami je priznala, da stanuje v oni hiši, kjer je strašila, njen izvoljenec Aleksij, ki jo je pred 14 dnevi brezsrčno zapustil. Kot »strah« ga je hotela ganiti in nagniti do tega, da bi se zopet povrnil k njej ali pa ga vsaj prestrašiti. Policija je z dekletom milo postopala in jo izpustila proti obljubi, da ne bo več »strašila«, tembolj, ker se je to sredstvo izkazalo topot kot popolnoma brezuspešno — Aleksij se slej ko prej za zapuščeno ne zmeni.

Krvniška vro mu ni prinesla sreče

V neko restavracijo v malem mestecu blizu Varšave je nedavno prišel neznan moški. Po obilnem kosilu je stopil gost na trg pred restavracijo in začel kmečkom prodajati koščke vrvi, češ, da je to krvniška vrv, ki do-naša srečo; on sam da je krvnik Maciejewski. Gostilničar je stopil za gostom, ki mu ni bil še plačal kosila. Tudi njemu je krvnik ponudil kos vrvi namesto denarja za kosilo. Gostilničar je pa to odklonil in nato se je kmalu izkazalo, da krvnik nima nobenega denarja in drugič, da to sploh ni nikak krvnik, nego ubog sle-parček, ki se mu je zvijača s krvniško vrvjo klavrno izjalovila.

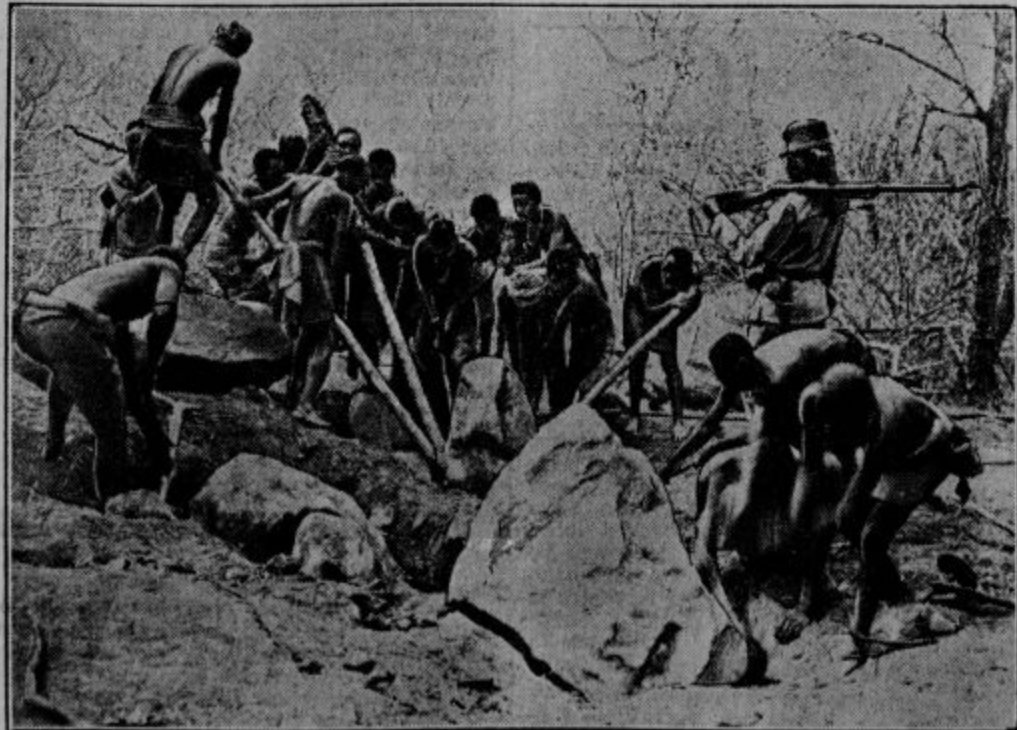
Trileten deček morilec

V okolici vasi Jaunsale v Litvi je odšla neka kmetica po opravih v vas in pustila doma tri majhne otroke: triletnega dečka in njegovega dvehletnega brata ter v zibelki tri-mesečno dete. Ko se je vrnila domov, je našla dojenčka v zibelki mrtvega, ostala dva otroka sta se pa igrala na tleh. Triletni deček je za-čel materi pripovedovati, da je vzel mali se-strici v sladkor namočeni kruh. Ko je začela nato sestra jokati, je vzel poleno in ji razbil glavo.

Največje plavalisce v Evropi

Na zemljišču bivše plinarne v Berlinu zgradi največje sportno in valovno kopališče v Evropi. Zavod bo obsegal 6000 kvadratnih metrov površine in bo najmoderneje opremljen. Istočasno se bo moglo kopati v krnici 1200 oseb, a na odrih okoli kopališča bo mo-glo prisostvovati sportnim tekmam 8000 oseb. Poleg kopališča bodo vrhu tega zgradili ogrom-en ljudski vartete, v katerem bo prostora za 4000 oseb. Za igro in zabavo bo torej obilo poskrbljeno, kako bo pa s kruhom, vedi Bog.

»To je bil pa dolg telefonski pogovor, go-spodična!« — »Da, v poslovnih stvareh.« — »Tako? Potem pa prosim, da v prihodnje ne nagovarjate več strank z »Moj srček!«

Črnci pri gradbi železniške proge v Kongu. O novi francoski železniški progi iz Brazavila v point Noir se lahko reče, da je tlakana s črnimi kostmi. Zaradi pomanjkljive zdravstvene organizacije in slabe prehrane je umrlo do 25.000 črncev. Francoska vlada namerava črnce nadomestiti z delavci žoltga pletena.

